

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Gruppo I°/70% - Autorizzazione DCSP/II/40509/91/5681/102/88/BU DEL 12.11.1991
 Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978 - Poštni t/rn 11234499
 Poduredništvo: 34133 Trst - Trieste - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Sveta brata Ciril in Metod in naš čas

Bliža se praznik slovenskih blagovestnikov Cirila in Metoda (5. julija) pa tudi Cirilmetodova nedelja (letos 11. julija), ko se tržaški verniki zbiramo ob oltarju solunskih bratov na Vejni.

Naši predniki so ob navdušenju do sv. bratov zažigali na njun praznik kresove. Tudi na Primorskem, čeprav je bilo to — zlasti med obema vojnama — povezano z določeno nevarnostjo, da bi se fašistične oblasti primerno maščevale nad našimi ljudmi.

Ali nam danes ta praznik še kaj pomeni? Imata sveta brata še kaj povedati našemu rodu danes? Je njuno sporočilo še aktualno tudi za današnje Slovence: verne in manj verne?

Sv. Ciril in Metod sta dobro razumela vlogo Cerkev v 9. stoletju. Vse svoje moči sta posvetila za polnokrvno rast krščanstva med slovanskimi narodi in našimi predniki.

Osvojila sta si vse dosežke blesteče grško-bizantinske kulture; v sebi pa dogradila svetostni lik resničnega kristjana. Nato sta odpotovala med nepoznane in neuke brate, da bi tudi v njih obnovljala pradedne časti prvega brezgrešnega človeka ter jim tako pomagala do polne zrelosti v Kristusu.

Nista oznanjala Kristusovega evangelija v znamenju meča in političnih osvajanj, ampak kot izrazita poslanca miru in ljubezni. Nikomur nista delala nasilja. Ljudstva, med katera sta prišla, sta imela za sebi in svojemu rodu enakovredna, čeprav so jih njuni rojaki imeli za barbara.

Nista vsiljevala svojega grškega jezika in kulture. Prisluhnila sta z ljubeznijo besedi slovanskih kmetov in pastirjev. Zanje sta pripravila nov črkopis. Prevedla sta svete knjige v slovanski jezik. V tem jeziku sta oznanjala Kristusovo veselo oznanilo odrešenja ter temu primerno uvedla bogoslužje v domačem jeziku, da bi krščanstvo prišlo bolj do srca.

Celo pri obredu sta bila nad vse natančna. Prihajala sta z Vzhoda, kjer je bil doma bizantinski obred. Vendar, ko sta spoznala, da je med Moravani in Panonci v veljavi rimski obred, ga nista zadržala, ampak ga z domačo besedo približala ljudstvu ter mu pomagala do novega razcveta.

To svojo misijonsko metodo sta povsod pogumno zagovarjala, tudi pred rimskim papežem, ter tako izpričala svojo pravovernost proti vsem nasprotnikom. Nista v celoti uspela pri tem svojem apostolskem delovanju, vendar sta ostala za vse čase čudovit zgled idealnega misijonarja in apostola edinosti. Zadnji vatikanski koncil jima je dal prav ter v celoti osvojil njuno apostolsko metodo.

V njunem času je v Carigradu že dozoreval veliki vzhodni razkol. Sveta brata sta tudi v kritičnem obdobju ostala zvesta papežu in delala za edinost med Cerkvijo na Zahodu in Vzhodu. Ko bi ne nalezela na toliko ovir in težav, bi se že v 9. stoletju razcvetelo krščanstvo med slovanskimi narodi v vsej polnokrvnosti ter bi zgodovina Evrope verjetno potekala drugače, kot jo danes poznamo. Morda tudi do vzhodnega razkola ne bi prišlo ali bi se vsaj ne zarezal tako globoko in za toliko stoletij. Krščanski Slovani bi lahko že takrat, to se pravi v 9. stoletju, postali most med latinskim Zahodom in bizantinskim Vzhodom, ko sta se ta dva svetova že začela močno oddaljevati drug od drugega, dokler ni prišlo v 11. stoletju do končnega preloma.

Misijonarska metoda svetih bratov priča še danes o veliki važnosti in spoštovanju materine besede pri oznanjevanju evangelija ter o ljubezni, ki mora prevevati vsakega pastoralnega delavca, ki mora biti pripravljen tudi na žrtve in trpljenje, da pride do svojega cilja.

Sv. Ciril in Metod ostaneta tudi čudovit zgled vsem javnim delavcem, zlasti onim na odgovornih mestih, o važnosti človeških pravic za vse člane razredov in narodnih manjšin. Delovala sta v duhu enakopravnosti vseh ljudi, ki so otroci istega nebeškega Očeta in bratje med seboj. Zato pa imajo vsi pravico do poštenega, človeka vrednega življenja že tukaj na zemlji, nekoč pa v večnosti.

Odkar je svetniški škof A.M. Slomšek ustanovil Bratovščino sv. Cirila in Metoda in tako razživel češčenje svetih bratov, imamo Slovenci še posebej dolžnost, da sprejmemo sporočilo solunskih bratov kot klic sedanjega časa in našo vlogo v njem. Zato naj ta naš kres ob prazniku Cirila in Metoda močno zagori in več ne ugasne med nami.

Angel Kosmač

Združimo se v nadstrankarskem svetu

Mislim, da je v Italiji na političnem področju v teku revolucija brez streljanja: stranke, ki so 45 let vladale in delale lepo in grdo vreme — od Milana do Palerma — so zašle v hudo krizo oz. v pravcato agonijo. Ves demokratični center (to velja predvsem za DC in PSI) so volivci kaznovali. Od starih strank sta se rešili le PDS (bivša KPI) na levi ter MSI na desni.

V tem vrtincu se je znašla tudi edina slovenska stranka v Italiji, to je SSK, ki pa je bila tokrat tarča izredno krivičnega volivnega zakona. Kljub temu pa je tako na deželni kot na pokrajinski ravni obdržala in nekoč še povečala svoje glasove, ki jih je imela od prvih deželnih volitev leta 1964. Krivičen volilni zakon pa je SSK izločil iz deželnega in iz vseh pokrajinskih svetov, jutri pa nas bo izločil najbrž tudi iz občinskih svetov v Trstu, Gorici, Devinu - Nabrežini, Dolini in še kje drugje.

Proti temu volivnemu zakonu smo bili žal Slovenci nemočni in smo ga skoro pasivno sprejeli, ne da bi proti temu zakonu šli na ulice, ne da bi protestirali, z vso močjo in energijo, ki jo premoremo, pri najvišjih oblasteh. Žal ni Slovenija niti s prstom mignila v obrambo naših narodnostnih političnih pravic, kar bi Italija gotovo storila, če bi npr. slovenski parlament izglasoval tak zakon v

škodo Italijanov v Istri. Zakaj je Slovenija tako molčala? Česa se boji sedanja nova, sveža demokratična Slovenija? To je vprašanje, ki ga morajo naši zamejski politični predstavniki, ne glede na strankarsko opredeljenost, takoj razčistiti. Slovenija je dolžna tudi po mednarodnih dogovorih (mislim predvsem na Osimske sporazume, ki jih je Slovenija podedovala in osvojila) slediti političnemu boju svoje narodne skupnosti v Italiji, tako kot tudi v Avstriji in na Madžarskem. Zakaj molči ob velikih krivicah, ki se nam dogajajo. Slovenija mora reagirati, če hoče za svojimi mejami imeti močne narodne skupnosti, ki so ji že (mislim na osamosvojitve) in ji bojo še pomagale; a ko gre za naše temeljne narodne, politične in kulturne pravice, ne sme Slovenija niti za trenutek omahovati pred italijanskimi oblastmi, še manj pa dati nam in svetu vtis, kot da ji ni mar za nas. Danes smo politično vzeto Slovenci v Italiji tako na psu, kot nismo bili od prvih volitev leta 1949 dalje. O tem moramo vsi razmišljati, razmisliti in nekaj takoj ukreniti. Gre namreč za naš politični obstoj. Narod brez političnega vodstva pa je, to nas izkušnja uči, prava sirota. Tega se moramo zavedati vsi, osrednja matica in zamejstvo.

Pa še tole: politična razpršenost

Slovencev po italijanskih strankah nam je v 45 letih prinesla le malo ali nič koristi. Skrajni čas je, da se vsi Slovenci v Italiji tega zavedamo. Danes je prišel čas ponovnega združevanja, takšnega kot je že bil pred vojno v okviru Edinosti. Samo tako se bomo rešili političnega samomora. Iti moramo na novo pot, na pot združevanja, ne glede na ideološko pripadnost! Ustanoviti mora mo čimprej nekakšen nadsvet, višji politični organ, v katerem se bomo vsi počutili doma: v mislih imam tak organ, ki bo pod isto streho združeval vse primorske Slovence na temeljih edinosti, do demokratičnosti, zvestobe slovenstvu. Predlagam zato čimprejšnjo ustanovitev Narodnega sveta Slovencev v Italiji. Razmislite o tem tisti, ki ste danes v Trstu in Gorici na vodilnih in odločujočih položajih. Saj nam voda tokrat teče v grlo. Gre nam za biti in ne biti tudi v političnem življenju.

Drago Štoka

Ameriški napad na Sadama Vatikanska obsodba

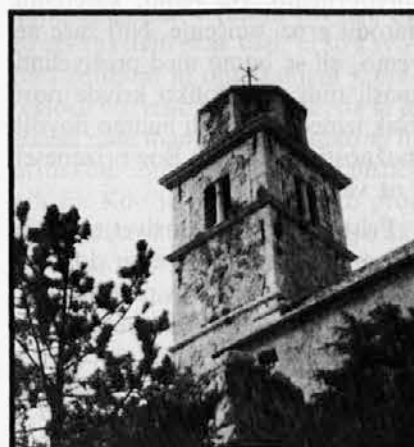
Američani so z raketami nepričakovano napadli Bagdad. Vzrok? Ker je pripravil, po mnenju tajne ameriške službe, atentat na bivšega predsednika Busha.

Rakete »Tomahawk« so zadele sedež tajne iraške službe, toda so povzročile tudi smrt nedolžnih ljudi, osem civilistov. Sveti Sedež je odločno obsodil izgubo nedolžnih človeških življenj in priporočil odkrit dialog med Ameriko in Irakom.

Nov izdajatelj Katoliškega glasa

Pozorni bralci bodo v tej številki opazili majhno spremembo. Do sedaj je pisalo: Izdaja KTD, od te številke dalje pa piše: Izdaja Zadruga Goriška Mohorjeva. Zgodilo se je namreč, da smo skupno s Tržačani ustanovili tiskovno zadrugo Goriška Mohorjeva. Ta bo od sedaj naprej izdajala ves naš katoliški tisk, in sicer Katoliški glas, Pastirčka in knjige Goriške Mohorjeve družbe. Do spremembe je prišlo: prvič, zaradi novih zakonov o tisku, ki dajejo prednost zadrugam; drugič, ker KTD v Gorici ima še druge naloge, katerim mora prav tako posvečati skrb. Zato se je zdelo bolj primerno, da se poveri naš tisk posebnim zadrugi, ki naj skrbi posebej za tisk. Spremembe so nastale v upanju, da bo na ta način še bolj poskrbljeno za naš zamejski katoliški tisk.

Uredništvo in uprava

Repentabor srečanje verskih in kulturnih dogodkov

V soboto, 17. julija - odrska lepljenka o škofu A.M. Slomšku, Božji vitez na slovenski zemlji.

V nedeljo, 18. julija - ponovitev odrske lepljenke.

V nedeljo, 15. avgusta - na praznik Marijinega vnebovzetja - romarski shod.

V ponedeljek, 16. avgusta - sv. Rok, praznik župnijskega zavetnika. Kot vsako leto, poleg verskih obredov bodo župljani pripravili tudi kulturni in družabni spored.

V nedeljo, 29. avgusta - kraška ohcet — sv. maša na prostem.

Prihodnje leto bo slovesno praznovanje 200-letnice blagoslovitve Marijine podobe na glavnem oltarju.

Novomašniki v številkah

Leto Gospodovo 1993 je zaznamovano z dvajsetimi novomašniki. Po škofijah in redovnih skupnostih so razporejeni takole: največ, devet, jih je iz ljubljanske nadškofije, trije so iz mariborske in dva iz koprške škofije, trije novomašniki so frančiškani, dva pa lazariisti, en novomašnik je prišel iz neokatehumenata in je inkardiniran v Rimu. Med posebnostmi med letošnjimi novomašniki je treba omeniti, da so se trije odločili za duhovništvo, ko so bili že v poklicu: prvi kot redovni brat, drugi kot profesor glasbe, tretji kot delavec.

Povprečna starost novomašnikov je 29,7 let. Najmlajši med njimi je star 24, najstarejši pa 60 let. Največ novomašnikov letos prihaja iz delavskih družin (deset), šest je kmečkih, dva sta iz kmečkodelavskih družin in eden iz meščanske. Zanimivo je tudi, iz kako številčnih družin prihajajo: eden prihaja iz družine z osmimi, dva s sedmimi, dva s šestimi otroki. Štirje novomašniki so iz družine s petimi otroki, trije s tremi, šest z dvema otrokoma, eden pa je edinec. Šest novomašnikov prihaja iz mestnih župnij, štirinajst pa iz podeželskih.

(Iz Družine)

Protestni glas frančiškanov

Spopadi v Bosni-Hercegovini trajajo že več kot eno leto. V tem času je prišlo do stanja, ki mu lahko rečemo: Rušenje vseh vrednot.

Vrednota je namreč vse, kar ima za človeka neko vrednost. Duhovno, versko, kulturno, materialno, katekrokoli. V medsebojnem besu v tej nesrečni deželi rušijo vse, kar je vrednota. Najprej življenje. To je vsakemu človeku najbližja vrednota. Življenje danes v BiH nima vrednosti. Ubija, strelja se vseprek. Dovolj, da gledamo prizore po televiziji.

Druga vrednota je dostojanstvo človekove osebe. To vrednoto so po-teptali do samega blata. O tem pričajo posilstva nad ženskami, mučenja po taboriških in mučenja jetnikov pred ustrelitvijo. Niti mrtveci in pogrebov ne spoštujejo, saj streljajo na pogrebne sprevede.

Verske in kulturne vrednote so cerkve, samostani, džamije, sami spomeniki. Pa Srbi rušijo katoliške cerkve in džamije, Muslimani katoliške in pravoslavne cerkve in samostane, Hrvati pa džamije in pravoslavne cerkve.

Posebno hudo je rušenje moralnih vrednot, kot so prijateljstvo, sožitje in tudi častna beseda. Vse to je postalo prazna beseda. Razbito je prijateljstvo in sožitje med sosedi, ki so si bili dobri tudi stoletja. Človek da nekaj na svojo čast, na svojo besedo, na svoj podpis. Tam si izmenjujejo častne besede, podpisujejo dogovore zato, da se jih ne držijo.

Porušene so torej vrednote civilnega življenja. In sedaj hočejo diplomati temu odpomoči tako, da Bosno razrežejo kot torto in preselijo ljudi z enega konca na drugi konec, kot gospodinja na dvorišču loči kokoši od puranov in gosi; vsak v svoj kurnik. Bosanski frančiškani so se ob teh namerah oglasili: »Odločno dvigamo svoj glas proti vsem tajno ali javno skovanim načrtom o delitvi BiH, proti vsem osvajanjem z orožjem in

ustanavljanjem rezervatov za katerikoli njenih narodov, kakor tudi proti že izpeljanemu ali načrtovanemu preseljevanju prebivalcev od njih večstoletnih ognjišč. Vsaka politika, ki stoji za takimi namerami, je za nas nečloveška, protiljudska in zločinska.«

Pismo iz videmske ječe

Za javnost sem pač to, kar sem naredil. Sem tu, zaprt že tri tedne v tej ječi, ker so me obsodili krivd, ki jih je storila naša generacija politikov: proti državi, ljudstvu in moralnemu zakonu. Krivda je naša, nas vseh, sinov in protagonistov dobe individualizma, iskanja oblasti, denarja, naslad, nepotrebnega.

Lahko rečem, da smo se približali politiki s plemenitimi nameni in ideali, kar lahko velja za vse. In vendar je zadostovala skušnjava, in vsi smo podlegli, padli. Vsi ali skoro vsi. Zgradili smo družbo brez morale, brez ljubezni, brez vrednot. Nobena stvar ni bila greh, zločin, zlo, le da smo bili mi zadovoljni, srečni.

Bog, edino nespremenljivo bitje, se nas je dotaknil in po nas se je dotaknil s svojo palico celotne družbe. Sedaj nam daje priložnost, da se vrnemo k njemu. Ne, Bog nas ni pozabil, nas ljubi, še nas ljubi z ljubeznijo, ki jo je nekdo označil kot »neusmiljeno«. Koristni bomo lahko le, če bomo znali poleg teže svojih zmot dati znamenje našega izboljšanja. Nobena stvar pod nebom ne pride slučajno in vse nas lahko pelje k odrešenju, le če hočemo.

Neupravičen spor z nadškofom Ambrožičem

Škof Alojz Ambrožič je bil obdolžen, da se je nekje žaljivo izrazil o neki katoliški učiteljici. Svet katoliških učiteljev ga je obvestil, naj se opraviči, sicer bodo o tem obvestili papeškega nuncija.

V glasilu Toronto Star je škof takoj odgovoril. Priznal je, da se je poslužil očitajočih besed, a ne v pomenu, kot so si ga oni razlagali. Obžaloval je napačen prikaz besed; saj je bil vedno za sodelovanje ženske s Cerkvijo. Saj je bila Marija med prvimi. Nadalje je navedel, da ni proti nobeni veroizpovedi, narodnosti itd., da je katoliška Cerkev pomagala vsakemu, če je le mogla. Tako ravna tudi on, ker je osebno občutil diktaturo.

Učiteljski svet se je g. škofu A. Ambrožiču iskreno zahvalil za njegovo opravičilo.

Kandidatinja konservativne stranke (Kim Campbell) je zadevo imenovala »papeški spletaški bes«. Tudi ona bi se morala opravičiti, saj nasprotuje marsičemu, kar uči katoliška Cerkev, a tega noče storiti.

Osemstoletnica župnije Špeter v Benečiji

Zadnja številka glasila DOM je napovedala veliko slavo za praznik sv. Petra in Pavla ob 800-letnici glavne župnije Nediških dolin. Papež Cestlin III. je leta 1192 potrdil pravice čedajškega kapitelja nad župnijo Špeter in drugimi 15 župnijami, ki so spadale pod oglejski patriarhat. Med temi župnijami so bile tudi Volče, Bovec in Šentviška Gora.

Slavje je vodil videmski nadškof msgr. Battisti, v cerkvi pa so bili zbrani zastopniki vseh nekdanjih župnij.

Nadškof je ob tej priložnosti posebej počastil dva slovenska duhov-

nika, ki slavita letos biserni jubilej, 60-letnico mašništva. To sta msgr. Valentin Birtič, kanonik čedajškega kapitelja, in msgr. Pasqual Gujon, še vedno župnik na Matajurju. Mašniško posvečenje sta prejela leta 1923, torej v letu, ko je Mussolini prepovedal slovenski jezik v cerkvi.

Biseromašnikoma naj Bog ohrani potrebno zdravje, da bosta mogla še dalje opravljati duhovniško poslanstvo med našimi ljudmi.

SZ

Romanje miru

Če si hočem ojačiti zavest o lastni pripadnosti, moram romati v naše kraje. To mi je pomenilo romanje miru v nedeljo, 13. 6., v Logu pri Vipavi. Gospod Franc Bole je skupno z italijansko Karitas organiziral to molitveno srečanje za dosego miru na Balkanu. Velika romarska cerkev je bila nabita, pa ne samo kakih ostarelih; krasne mlade družine, sijoči obrazi otrok, mož in fantov, so bili pri srečanju častno zastopani. Rožni venec je zborna molila vsa cerkev, ne mrmraje, temveč glasno in prepričano.

Gospod Franc Bole je maševal skupno z desetimi duhovniki in italijanskimi predstavniki, ki so pobrateni s središčem Karitas v Ajdovščini. V nagovoru je posebno poudaril, da Cerkev veruje v moč molitve, ker z njo odvrčamo božjo jezo. Ko se sprašujemo, zakaj Bog dopušča toliko grozot v naši bližini, pomislimo, da so se tudi apostoli spraševali, od kod toliko plevla, kjer so sejali pšenico. Bili so časi, ko so nam hoteli zatreti vero v Boga, uničiti naše dostojanstvo. Karkoli danes naredimo vzajemno s Karitasom za lajšanje gorja, je vse premalo v primeri s tem, kar uživamo. Moža, ki je nosil dve torbi škatel s hrano za mačke, je na vprašanje, koliko jih ima, odgovoril: dve. In koliko ste potrosili za to hrano? Okrog 50.000 lir.

Preblizu so nam katastrofalni dogodki in bivši Jugoslaviji, da se ne bi vprašali, ali so to izbruhi nekega ateističnega sistema, ki človeka prezira, ali naj to pripisujemo trdovratnosti vseh, ki so gluhi za klic po spreobrnjenju? V tem primeru bi ta nesreča lahko bila napoved za mnogo hujšo katastrofo. Mnogi se tega boje. Marija je v Fatimi napovedala, da bodo nekateri narodi uničeni, če se ne spreobrnemo. Ne vemo, kateremu narodu grozi uničenje. Niti zase ne vemo, ali se bomo med preživeli znašli tudi mi. Koliko krivde nosi vsak izmed nas in ali imamo dovolj možnosti, da bi nam Bog prizanesel - ne vemo.

Pristno duhovno doživetje nas je spremljalo še na povratku domov. Utrdilo pa nas je tudi v prepričanju, da je to vera naroda, ki je šel skozi ogenj preizkušenj.

F.V.

Žensko hišno delo

Ali pomislimo kdaj na enoličnost vsakdanjega dela hišnih gospodinj? Običajno je vsak dan vedno eno in isto: pospravljanje, pometanje, kuhanje, skrb za moža in otroke itd. Nič posebnega?

Ne bi rekli! Neki znani italijanski neurofiziolog označuje gospodinjsko delo kot najbolj stresantno. Po njegovem mnenju krivda tega stresa je predvsem v televiziji, ki ustvarja konflikte med tem, kar se dogaja med štirimi domačimi stenami, in zunanjimi dogodki v svetu.

ŽIVIMO S CERKVIJO!

Vigilij - Stojan

V koledarjih naletite 26. junija na ime svetnika Vigilija. K svetemu Vigiliju pa se uvršča ime Stojan, ki je pa slovenskega izvora. Kako to? Vigilij (vigilare) so prevedli z izrazi »čuječ, buden« in tako je Vigilij postal Stojan (ki pač stoji buden in čuječ).

Vigilij (Vigilio) je zavetnik mesta Trento, kjer je bil v letih 1545 do 1563 vesoljni koncil, ki je utemeljil obnovitev katoliškega sveta. Bil je tu tretji znani škof, vendar pa prvi, ki je ozemlje južne Tirolske res pokristjanil in organiziral cerkveno življenje. Zato ga večkrat omenjajo kot pravega ustanovitelja tridentinske škofije. Rodil se je nekaj po letu 350, najbrž v milanski okolici. Ohranilo se je staro izročilo, da je v Ogleju do-

bil škofovsko posvečenje med leti 382 in 385.

Mladi in izobraženi škof se je lotil apostolskega delovanja s pogumom in modrostjo. Ni se ustrašil pred najhujšimi napori in njegovi prepričevalni besedi, podprti z zgledom svetega življenja, se je posrečilo doseči, da so se srca poganov odprla evangeliju.

Vigilij je umrl 26. junija okoli leta 400. Njegov grob je v Trentu.

V bogoslužju so ga prištevali med mučence. Ker starejši viri ne omenjajo, da bi bil res pretil svojo kri za Kristusa, sodijo, da so mu prvotno pripisali samo nekrvavo mučeništvo.

I. ŠK.

Žičnica na Sv. Višarje je začela znova voziti

V soboto, 26. junija, je znova začela voziti žičnica na Sv. Višarje. Na ta dan so namreč uradno odprli tudi romanja na to božjo pot.

Urnik žičnice: ob delavnikih od 9. do 17. ure, ob nedeljah in praznikih od 8. do 18. ure. Žičnica bo vozila do nedelje, 12. septembra. Cena za povratno vožnjo znaša 18.000 lir, samo v eno smer 12.000 lir. Pri ceni so predvideni posebni popusti za skupine in za romarje iz vzhodnih držav (Slovenije in drugih). Zanje velja popust kot za skupine: 12.000 lir za vožnjo v obe smeri.

Za poletni čas je predviden tudi poseben vlak iz Trsta do Trbiža. Odhod iz Trsta ob 8. uri, prihod v Trbiž ob 10. uri. Vlak se po poti ustavi v Nabrežini, Sesljanu, Tržiču, Sredipolju, Zagraju, Gorici, Krmínu, Vidmu, Huminu, Karniji, Kluzah, Tablji, Naborjetu, Ukvah, Trbižu. Kdor pri žičnici pokaže železniški listek, dobi popust.

Višarsko žičnico so romarji in tudi turisti težko pričakovali. Z njo bodo Sv. Višarje znova oživele. Za ta uspeh ima posebne zasluge p. Filip Rupnik, frančiškan, ki že vrsto let upravlja svetovišarsko svetišče.

Za obnovo žičnice se je obrnil na pristojne oblasti v deželi in celo na samega predsednika Republike O. L. Scalfara. Ta mu je po telefonu iz-

razil veselje, da je prišlo do ugodne rešitve, in dostavil, naj zmoli zdravomarijo pred podobo M.B. tudi zanj.

Katoliški škofje umorjeni v 20. stoletju

Leta 1938 je bil umorjen kardinal iz Saragoze, ko je divjala v Španiji rdeča revolucija. 1977 je bil ugrabljen in umorjen kardinal nadškof iz Brazzavila v Kongu, kot zadnji pa kard. nadškof Ocampo iz Mehike, torej trije kardinali.

V zadnjih 20 letih pa je bilo umorjenih tudi 5 škofov. Najhujši je bil umor nadškofa Oskarja Romera iz San Salvadorja leta 1980 prav med povzdigovanjem med mašo v stolnici. Leta 1975 so tatovi med spanjem zadržali škofa iz Manile na Filipinih, leta 1987 so Indijanci umorili škofa iz Aguariko v Ekvadorju skupno z redovno sestrom, ki ga je spremljala. Leta 1989 je bil umorjen škof iz Mogadišja. Isto leto je bil umorjen škof iz mesta Arauca v Kolumbiji.

Zadnji pa je bil umorjen kardinal Ocampo, nadškof v Guadalahari v Mehiki, in sicer na letališču 24. maja, ko je šel po apostolskega nuncija v Mehiki, ga je zadelo 14 krogel, ki so mu jih zadali prodajalci mamil v medsebojnem streljanju. Verjetneje se pa zdi, da so škofa namenoma napadli, ker se je ostro boril zoper tihotapce z mamil.

Osp

Naš glavni zavetnik je sv. Tomaž (30. junija), praznujemo tudi sv. Petra in Pavla; dan našega opasila pa je nedelja, 4. julija.

Cerkev je popolnoma obnovljena, saj je bila močno poškodovana, da sploh ni bilo obredov v njej. Tokrat se bo predstavila javnosti v novi obleki.

V nedeljo, 4. julija, bo ob 16. uri slovesno somaševanje, ki ga bo vodil naš dekan g. Cvetko Valič, z njim pa bo maševalo šest duhovnikov, z domačimi pevci pa bo pel pevski zbor iz Predloke. Petje bo vodil g. Radi Čuk. Po maši bodo nastopili trije pevski zbori v osapski jami.

Dan prej, v soboto zvečer, bo na vrsti kulturni program z nastopom godbe na pihala iz Domžal ter folklorne skupine s Tolminskih Raven.

Notranji položaj v Italiji

Notranji položaj v Italiji je še vedno nerazčiščen in to v marsikaterem pogledu. Izidi nedavnih delnih upravnih volitev so še zaostri krizo italijanskega političnega sistema, tako da ji ni videti končnega razpleta. Volivci so nedvoumno kaznovali stranke, vpletene v sodne preiskave, med katerimi sta zlasti največji vladni stranki, to se pravi krščanski demokrati in socialisti. Protestni glasovi so se v severnem delu države v glavnem preusmerili na Severno ligo, ki je prepričljivo »osvojila« Milan, upravno, industrijsko, finančno in gospodarsko središče Italije. V danih razmerah to močno odmeva tudi na simbolni ravni kot znak, da se je v državi nekaj prelomilo in da povratek nazaj ni več mogoč.

To dejstvo še posebno odmeva v največji italijanski stranki Krščanski demokrati, ki je, v primerjavi s socialisti, na junijskih volitvah obdržala znaten del svojih tradicionalnih volivcev, a kriza se je sedaj prenesla v strankine strukture in v razmišljanja tudi o formalni preureditvi. Odkrito in javno se piše in govori, da se mora stranka preurediti ne samo na znotraj temveč tudi navzven, kar pomeni spremembo dosedanjega imena. Dani so bili tudi konkretni predlogi, med temi ta, naj bi se stranka preimenovala v Ljudski center. Vse to močno spominja na zgodovinska izhodišča, ko se je stranka italijanskih katoličanov imenovala Ljudska stranka (Partito popolare), ki jo je bil ustanovil znani sicilski duhovnik Don Sturzo še pred prvo svetovno vojno. K spremembi imena močno pritiskajo mlajše sile, ki v duhu zadnjega koncila želijo stranko razbremeniti naziva »Krščanska«, ki ni več primeren za politične stranke.

Drugo vprašanje je, vse kakšni »kristjani« so predstavljali to stranko ali jo volili. Zagovorniki preimenovanja pravijo, da je skrajni čas, da stranka prečisti svoje vrste in izpili svoja načela in takšna stopi v tekmovalnost z drugimi demokratičnimi političnimi silami za zaupanje volivcev brez zagotovljene podpore cerkvene hierarhije.

Če zaenkrat pustimo ob strani krizo v Italijanski socialistični stranki (PSI), naj omenimo še stanje v največji opozicijski stranki, ki je Stranka komunistične prenovitve. Le-ta se je na zadnjih upravnih volitvah še kar dobro uveljavila, vendar zadnja razhajanja v njej dekadujejo, da ni še razčistila vseh vprašanj. Na to kaže ta odstopek dveh njenih značilnih osebnosti. Senator Ingraio je namreč izstopil iz stranke še pred junijskimi volitvami, prejšnji teden pa je odstopil s tajniškega mesta poslanec Sergio Garavini. Bistvo razhajanja naj bi zadevalo vlogo stranke v okviru leve in odnose z drugimi političnimi silami. Baje se je Garavini zavzemal za neke vrste sodelovanja s konkurenčno Occhettovo Demokratično stranko levice, čemur pa naj bi odločno nasprotoval drugi vodilni človek v stranki, Armando Cossutta (njegov prednik izhajajo iz Sv. Križa pri Trstu).

Končno je tu še »stari parlament«, ki se je pod silnim pritiskom volivcev zagnal v reformo volilnega sistema za volitve poslancev in senatorjev. Doslej sprejeti členi kažejo na to, da se bo tudi parlament volil pretežno po večinskem sistemu in le manjše število parlamentarcev naj bi bilo izvoljenih po proporcionalnem sistemu. Četudi obe veji parlamenta hitita z delom, pa je dejansko nemo-

goče, da bi bile volitve parlamenta po novem sistemu še letos. Skoro gotovo pa bodo prihodnje pomlad, kar — mimogrede povedano — prav pride strankam v hudi krizi, da si v tem času malo »opomorejo«.

Če je torej parlament pozorno prisluhnil, zahtevam novega časa in volji volivcev, pa ne moremo žal tega trditi glede njegovega odnosa do upravičene zahteve narodnih in jezikovnih manjšin, in prvi vrsti slovenske, da bi jim, prav v duhu novih časov in evropskega združevanja, omogočil izvolitev zajamčenega minimalnega predstavnštva v izvoljenih telesih, vključno tudi v obeh vejah parlamenta. **a.t.**

Komu koristi polemika?

V zadnjih tednih smo pričeli pravi polemiki s strani levičarske komponente naše manjšine proti domnevemu »denunciantstvu« in »naskoku« na gospodarsko strukturo Slovencev v Italiji. Začelo se je s kritikami na račun pisanja ljubljanskega Dela o domnevni vpletenosti slovenske krovne levičarske organizacije in njene gospodarske strukture v afero HIT, potem z ostrim stališčem proti ravnanju predstavnikov »krovne organizacije« SGPS in Slovenske narodne stranke (točneje Borisa Gombača in Borisa Čoka), nazadnje pa je postal tarča napadov tudi slovenski zunanji minister Lojze Peterle, z njim pa cela katoliška komponenta slovenske manjšine v Italiji.

Poteka torej prava kampanja, ki posplošeno spravlja v isti koš ljubljansko Delo, Gombačevo »Krovno organizacijo«, Peterleta, Slovensko skupnost, SSO, Mladiko itd. Vendar se napadi zadnje čase usmerjajo predvsem proti političnim silam, ki so pred tremi leti ustanovile Demos (slovensko demokratično protikomunistično opozicijo v Sloveniji) in tukajšnjim katoliškim in demokratičnim krogom, ki so to opozicijo podpirali ter z njo soglašali. Cilj je jasen: s pomočjo polemike, vika in krika ter običajnega izgovora, da je naša manjšina v tem trenutku pod udarom, preprečiti sleherno spremembo v odnosih med slovenskimi komponentami v Italiji. Pri tem pa so zelo aktivni prav tisti, ki so s svojimi izbirami in obnašanjem v preteklosti bistveno pripomogli, da se je znašla naša manjšina pod udarom in pritiskom italijanskih nacionalističnih sil. Kdo je posvečal toliko prostora slovenski komisiji pri italijanski socialistični stranki. Kdo je pripravil obširne intervjuje s predstavniki italijanske socialistične stranke, o katerih so dobro vedeli, kaj mislijo o Slovencih?

Sprašujemo se, ali bi ne bil že čas, da je v zamejstvu vsem dana možnost uravnovešenega ter usklajenega razvoja in delovanja. Vztrajati na okopih pri obrambi starih privilegijev ne bi navsezadnje koristilo nikomur.

Zakaj Petrov novič

S posebnimi raziskavami je prišlo do ugotovitve, da nad 90% katoličanov po svetu je lahko videlo in poslušalo sv. očeta. Potovanje po svetu je lahko omogočil ta prispevek, ki se

Šestorica proti prikazni »najnovejše Jugoslavije«

Pismo šestorice »ustanovitvenih očetov« neodvisne in suverene države Slovenije, s katerim so pojasnili vrnitev najvišjih odlikovanj Republike Slovenije — zlatih častnih znakov svobode — je nedvomno pretreslo ozračje proslavljanja druge obletnice slovenske samostojnosti. Za slovenski »postdemosovski« prostor je nedvomno nemajhna senzacija, če se pod neki dokument skupaj podpišejo taki »politični prijatelji«, kot so člani demokratične stranke g. dr. Bučar, dr. Rupel, Bavčar in Kacin in g. Lojze Peterle, pri čemer je bil g. Janez Janša po vsej verjetnosti »vezni člen«.

Odprto pismo ni bilo samo odločni opomin predsedniku g. Kučanu za njegovo po mnenju podpisnikov premajhno pripravljenost veličini dogodka ustrezno proslaviti praznik slovenske neodvisnosti, pomenilo je tudi glasno svarilo pred možnostjo oživitve prikazni neke nove Jugoslavije, ki po mnenju šestorice pod krinko gospodarskih razlogov »spet kot ptič Feniks vstaja v ozadju možnih variant za ureditev razmer na Balkanu«. Predsedniku Kučanu so našli še nekaj njegovih »grehov«, od prepoznega posredovanja pri znani jugoarmadni kraji orožja slovenske Teritorialne obrambe, preko njegovega molka o aferah Elan, Zlobec, Slovin, Hit do podelitev enakih odlikovanj, kot so jih sami vrtili, po njihovem mnenju spornima osebnostima, Kučanovima »sopotnikoma iz komunističnih časov« g. dr. Ljubu Bavconu in dr. Janku Pletersekemu.

Predsednik Kučan šestorici ni odpisal, na njene obtožbe pa je bolj ali manj odgovoril na tiskovni konferenci, nekaj pa jih je tudi preslišal. Vrnitev odlikovanj je ocenil za neprimerno obliko protesta, do katerega je po njegovem mnenju prišlo v ti-

stih strankah, ki se na zadnjih slovenskih volitvah niso odrezale tako, kot so pred njimi pričakovale. Zanimivo je, da to tezo v zvezi z razčiščevanjem najnovejše serije afer zelo radi ponavljajo najvišji predstavniki liberalno demokratične stranke in združene liste. Obrambni minister Janša, ki je zelo suvereno predsedoval nekaj odmevnim proslavam ob obletnicah bitke pri Sisku in bitki v slovenski desetdnevni osvobodilni vojni, je take govornice zelo odločno zavrnil, češ, da izhajajo iz načina mišljenja starega režima, ko je bilo z enimi »volitvami« vprašanje oblasti rešeno za pol stoletja.

Pismo je izzvalo tudi dovolj uganjanj o novi možni vladni koaliciji, nekakšnem od smrti vstalem DEMOSU, ki pa so jo najbrž že ovrgli novi, sicer pa »običajni« napadi članov demokratične stranke (predvsem dr. Bučarja) na slovenske krščanske demokrate.

Kot smo že ugotavljali v komentarju prejšnjega tedna, so državnozbornski poslanci liberalnih demokratov in združene liste popustili. Interpelacija proti pravosodnemu ministru g. Kozincu je prišla na dnevni red, poslanci opozicijskih strank so se po dveh dneh blokade vrnili v parlament, ni pa še jasno, kdaj bodo o zahtevi za ministrov odstop tudi glasovali.

Med vso pahljačo proslav in spominskih slovesnosti je nedvomno najbolj pretresljiva spominska maša za pomorjene domobrnce v Kočevskem Rogu. Tokrat se je zbralo veliko število ljudi iz domovine in tujine, več jih je bilo le na »veliki črni maši za pobite domobrnce« leta 1990. Dramatični vrhunec slovesnosti je bil nedvomno govor g. Franceta Dejak, enega od treh še živih rešencev iz kočevskih brez.

Andrej Vovko

Don Camillo in Peppone v svojem »rojstnem« kraju

Pred 25 leti je umrl znani pisatelj Giovannino Guareschi, avtor znane dvojice. Otroka Carlotta in Alberto sta se oddolžila spominu svojega očeta s tem, da sta v družbi prijateljev organizirala predvajanje znanih filmov na prostem prav na trgu v Bussetu, kraju, kjer sta don Camillo in Peppone nastala.

Fernandel (don Camillo) in Gino Cervi (Peppone) ponovno in ponovno predstavljata tisto ljudsko modrost, ki mora biti živa v vsakem človeku. Filmi so v belo - črni tehniki — prvi je nastal že leta 1951 — a bodo še vedno zanimivi in dobro sprejeti.

Levica je blatila avtorja kot neizprosna antikomunista, ubogega reakcionarja, robatega in anahronističnega človeka, ki ni bil sposoben dojeti novih izzivov marksizma, v znamenju mladosti in prihodnosti.

Leta 1988 je dnevnik La Stampa pripravil posebno anketo, katera oseba iz romanov zadnjih sto let je naj-

bolj priljubljena in posrečena.

Na uredništvo je dospelo nad 10.000 odgovorov iz raznih delov Italije in 20 različnih držav. 40% anketirancev je bilo mlajših od 30 let, po večini z diplomom. Odgovor: najbolj priljubljen je stari vaški župnik don Camillo.

Oba prijatelja-nasprotnika bosta torej še naprej modrovala in obenem zabavala tudi nove generacije.

nabira vsako leto (letos 27. junija). Namen nabirke so tudi vsestransko delo in potrebe v misijonih, predstavništva Svetega Sedeža po svetu, ostale vaticanske ustanove, med temi tudi vaticanska radijska postaja, ki nima nobene naročnine, je pa razširjena po vsem svetu.

Vsota nabirke stalno narašča, tako se je nabralo leta 1991 okrog 12 milijard lir, velik napredek od leta 1989, ko se je nabralo 4,9 milijard.

Med verniki raste zavest, da se nahaja Vatikan v hudih finančnih stiskah nasprotno od tega, kar lažljivo širijo nekateri laični krogi.

... po primorsko

Boris Jež je 12. junija v sobotni prilogi Dela objavil feljton, v katerem se sprašuje o vzrokih silovitega prodora najprej italijanščine, potem pa vsega tistega, kar je povezano z novodobnim italijanskim ekspanzionizmom, v prostor, ki je nesporno prostor slovenske zgodovine in identitete. Pri tem ima v mislih Istro, Kras, Vipavsko... skratka Primorsko, ki se danes izredno hitro italijanizira in to na najbolj nepričakovan način.

Boris Jež pove marsikatero resnico, čeprav preveč poenostavlja in poplošuje, zaradi česar pač vidi samo negativne strani obmejnosti, kakor se izraža o tej nikoli preveč odprti meji. Med njegovimi vrsticami bi lahko celo razbrali obžalovanje, da je meja tako odprta. Boris Jež zameji sedanji Sloveniji preveč »liberalno« politiko, že sam »sistem« se klanja kulturi, ki se, vsaj v svoji tržaški različici odziva arogantno, prepotentno, nasilno. To seveda ni res, ali skoro nikoli ne, pač pa je res, da istrski študentje množično hodijo na tržaško univerzo, kakor je res, da mnogi Primorci radi gledajo italijanske televizijske oddaje, zlasti še najbolj komercialne na zasebnih postajah. Če je to res, pa je tudi res, da se je treba vprašati, zakaj tako. Prav tako je res, da je študij na tržaški univerzi neprimerno manj drag, kot na ljubljanski, da so italijanske TV oddaje, vsaj za oči, boljše narejene kot ljubljanske, recimo naprimer kakšne okrogle mize (ko pa zagledam na zaslonu narodnozabavni ansambel, kar avtomatično priti-

snem na gumb). Res je marsikaj, kar je zapisal Jež, toda vprašati ga moramo, kdo je temu kriv, kaj je naredil režim s primorskim človekom in njegovo dušo, da ne da več na svojo identiteto, da ne pozna svoje zgodovine? Kdo mu je zaničeval preteklo zgodovino, kdo mu je rušil vrednote, kdo ga je navduševal za naprednost in internacionalizem proti nacionalni zavesti kot kulturni vrednoti. V nacionalnem smislu ni fašizem povzročil toliko negativnih posledic kot komunizem. Kaj pa je 50 let naprednega režima naredilo za kulturo Istre? Niti radijsko postajo, ki je nastala kot protiutež »reakcionarnemu« Radio Trst A, ni znal ta režim izkoristiti, da bi zrastle kader intelektualcev in kulturnih organizatorjev. Posledice niso mogle biti drugačne in so opazne in nevarne, še več jih je kot jih je B. Jež zapisal. Krivično pa je metati madež odtujenosti slovenstvu pavšalno na vse Primorce in obenem pozabiti, da državna meja Slovenije prav na Primorskem najbolj soupada z nacionalno mejo, prav tu smo se Slovenci najmanj »umikali« tujcem in prav na zahodni meji so v preteklosti nastale nekatere velike slovenske kulturne institucije, ki jih danes ni več, morda prav zaradi resnično prepotentnega, arogantnega in nasilnega režima, ki je zavladal Slovincem. Tisti režim bi moral odgovarjati za svojo medlo nacionalno politiko, ki je Slovincem odtujila narodno identiteto kot vrednoto, ki seveda ni edina in najvišja vrednota... toda to je drugo vprašanje. **- S**

Polemično na občnem zboru SSO

Na občnem zboru Sveta slovenskih organizacij, ki se je odvijal v soboto, 26. junija, v Devinu, res ni manjkalo polemičnih tonov. Zelo ostro je bilo že samo poročilo predsednice Marije Ferletič, ki se je dotikalo nekaterih žgočih tem, s katerimi se zadnje čase spoprijema slovenska manjšina. Najprej je Ferletičeva obravnavala izide zadnjih upravnih volitev, ki »so nas vsi po vrsti razočarali«. Predsednica seveda ni mogla iti mimo dejstva, da je za Slovence katastrofalnemu rezultatu volitev botroval novi volilni zakon, predvsem po neenotnosti v manjšini sami, ko je šlo za nastop na volitvah. Novi volilni zakon je bil neposredno uperjen tudi proti Slovencem in stranki Slovenske skupnosti, saj samo glasove za slednjo lahko imamo za izključno slovenske, tega pa se zaveda tudi italijanska politična stvarnost. Na to dejstvo pa pozabljajo tudi mnogi manjšinski krogi: predsednica je imela v mislih levičarsko komponento naše narodnostne skupnosti, ki je dajala prednost ideološko-političnemu momentu. To je po mnenju Marije Ferletič »pomankanje prvega nacionalnega čuta, ki se pretaka po manjšini, kar pogloblja občutek neenotnosti«.

Problem manjšine pa je treba tudi internacionalizirati. V tem nas istrski Italijani že krepko prekašajo. Tudi tu se je predsedniško poročilo kritično zaustavilo ob politiki nekaterih manjšinskih krogov, ki so nasprotovali internacionalizaciji iz interesa dobrososedskih odnosov med Rimom in Beogradom, ki so bili »pogoj za dobičkonosne posle«. Predsednica je levičarski krovni organizaciji očitala tudi to, da je, potem ko se je znašla v težavah pri vzdrževanju svojega aparata, slednjega začela »demonirati tako, da se odpuveduje vsem dejavnostim, ki niso neposredno produktivne, kar pa je v škodo zamejske kulture, ki se ne more tako naglo prilagoditi novim razmeram. SKGZ preprosto ne sprejema več nobenega rizika, temveč se usmerja v pridobitništvo.« Pri tem pa vabi predstavnike SSO, naj se vključijo v vodstva nekaterih ustanov, ki so v globoki finančni krizi. Vendar bi morale postati skupne tudi tiste ustanove, »ki so v preteklosti spravljale na varno velika sredstva.« Tu je Ferletičeva omenila stavbo Ciril-Methodove šole pri Sv. Jakobu v Trstu, v kateri je sedež Primorskega dnevnika, in katero si je

Založništvo tržaškega tiska po zakonu poti prilastilo.

Skupne ustanove pa morajo biti skupne tudi zato, da lahko dobijo ponovno finansiranje iz javnih skladov na podlagi zakona št. 46 za obmejna območja. Ta je za našo manjšino krvavo potreben, ker je od njega odvisna usoda številnih poklicnih ustanov naše narodnostne skupnosti. Nič ni jasnega, kako bo z izvajanjem tega zakona v prihodnosti, predvsem z ozirom na globoko krizo, ki pretresa Italijo.

Naloga SSO bo tudi v bodoče koordinirati delo včlanjenih društev in zvez, dajati pobude, spodbujati nove oblike poseganja v našo stvarnost, vzdrževati stike s podobnimi političnimi, kulturnimi, gospodarskimi, športnimi in verskimi organizacijami v našem ožjem in širšem slovenskem zamejstvu. Okrepiti bo treba stike s slovensko stvarnostjo, ki se spreminja. Posebno pozornost pa bo potrebno posvetiti gospodarskim vprašanjem s posebnim ozirom na položaj ob tej meji.

Predsedniškemu poročilu so sledili pozdravi gostov, in sicer konzula Republike Slovenije Jožeta Šušmelja, tajnika SSK Iva Jevnikarja, predsednika SKGZ Klavdija Palčiča, predsednika Glasbene matice Adrijana Semena, podtajnika pri slovenskem zunanjem ministrstvu Rudija Merljaka in predstavnika Narodnega sve-

ta koroških Slovencev.

Po odmoru je predsednik občnega zbora dr. Peter Močnik povabil delegate k razpravi. Vzdušje se je kmalu precej razgrela, saj je prišlo do polemiziranja med predsednico, člani odbora in nekaterimi delegati, polemiziranja, ki se je vrtelo okrog dosedanjega delovanja predsednice in izvršnega odbora SSO ter o pravem mestu in pravi vlogi te krovne organizacije. Odborniki so predsednici Ferletičevi očitali preveliko osebno angažiranje pri nekaterih pobudah, katere bi bila lahko prepustila nekaterim drugim ustanovam ali društvom, ki bi bili zanje bolj pristojni kot SSO. Pri tem je po njihovem mnenju trpelo delovanje krovne organizacije, ki ni bila dovolj prisotna — tudi v političnem smislu — pri obravnavanju nekaterih problemov, ki se pojavljajo med Slovenci v Italiji. Marija Ferletič se je teh kritik branila z utemeljitvijo, da za določene pobude pokrajinski krovni organizaciji (Slovenska prosveta v Trstu in Zveza slovenske katoliške prosvete v Gorici) nista imeli dovolj poslušalca in da je zato moral priskočiti na pomoč SSO z zagotovitvijo sredstev, s katerimi so bile te pobude (v prvi vrsti kulturnega značaja: razstave, koncerti ipd.) izpeljane. Omenila je tudi prošnje za podporo včlanjenim društvom, pa tudi neredno delovanje odbora, ki se je moral v večini primerov soočati z odsotnostjo mnogih svojih članov.

Razpravi so sledile volitve za predsednika, izvršni odbor in nadzorni odbor. Za predsednico je bila potrjena Marija Ferletič, ki je z 52 glasovi proti 42 premagala kandidata, predsednika ZSKP Damjana Paulina. Paradoks pa je, da je bila Ferletičeva sicer potrjena za predsednico, da pa bodo v odboru sedeli povečini vsi kritiki njene politike. Izvršni odbor bodo v bodoče sestavljali Damjan Paulin, Franka Žgavec, Marij Maver, Sergij Pahor, Tomaž Simčič, Andrej Bratuž, Bernard Špacapan, Hubert Mamolo in — kot prvi Beneški Slovenec v odboru SSO — Riccardo Ruttar. Nadzorni odbor bodo sestavljali Marijan Kravos, Zorko Harej in Božidar Tabaj.

Izid glasovanja naravnost sili odgovorne, naj najdejo skupen način življenja, neki »modus vivendi«, če lahko tako rečemo, ki bi vsaj delno omilil nasprotujoča si stališča. Ka-

Z današnjim dnem preneha delati pisarna svetovalske skupine Slovenske skupnosti v palači deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine.

Bivši deželni svetovalci SSK dr. Drago Štoka, Bojan Brezigar in Ivo Jevnikar se želijo ob tej priložnosti javno zahvaliti za dragoceno delo, ki ga je v zadnjih letih opravljal vodja pisarne **Antek Terčon**.

Deželno tajništvo SSK pa sporoča, da se je treba za nadaljnje stike s SSK obračati izključno na sedeža v Trstu (za deželno tajništvo in tržaško pokrajinsko tajništvo, tel. in fax 040-639126) in Gorici (tel. in fax 0481-531206).

Trst, 28.6.1993

korkoli že, bo moral v bodoče Svet slovenskih organizacij biti bolj prisoten prav na političnem prizorišču, saj lahko utegnejo mimo Slovencev iti važne in za našo skupnost usodne stvari, na katere je treba biti še posebej pozorni.

Ivan Žerjal

Berite tudi
katoliški GLAS

Celovski zvon - XI/39

Tudi druga letošnja številka revije Celovski zvon je redno izšla. Prinaša bogato vsebino, porazdeljeno v običajne razdelke: Kje, domovina, si? (z uvodnimi načelnimi in idejnimi članki, ki so tako ali drugače povezani s slovensko problematiko); leposlovje (tokrat ta razdelek obsega 2 strani verzov Marka Hudnika in 4 strani iz dnevnika 1970 Alojza Rebutle); domača in svetovna misel; iz sveta umetnosti; na mejah Slovenije; recenzije in listnica uredništva.

Jambor

Z osmo številko je Jambor, no tranje glasilo slovenskih tržaških skavtinj in skavtov, sklenilo XXII. letnik. V zvezi s tem Črni medved v uvodniku pravi, da so uredništvo in pisci od preteklega jeseni sledili dogajanju v skavtski družbi in pisali o marsičem. Nato nadaljuje: »Trudili smo se, da bi lahko prebrali sveže glasilo, ki ni osredotočeno le na skavtsko problematiko, ampak je nekoliko bolj široko osnovano. No, po vseh številkah letošnjega letnika si bomo končno lahko oddahnili. Opravili smo našo dolžnost. Če smo jo dobro ali slabo, naj sodijo bralci, mi smo se res iskreno trudili, da bi bil Jambor čim bolj zanimiv.«

Marljivi srnjak je v posebnem članku podal obračun letošnjega letnika s statističnimi podatki in imeni urednikov in sodelavcev. V 22. letniku je redno izšlo 8 številok na skupnih 232 straneh. Vanj je letos pisalo 41 oseb, tiskali pa so ga v 370 izvodih, številki 6 in 7 pa v nakladi 450-460 izvodov.

Kot rečno, je zadnja nekoliko bolj obsežna številka pestra in zanimiva, saj prinaša poleg člankov s skavtsko tematiko v ožjem pomenu besede še več drugih prispevkov, ki zanimajo mladega človeka, ki zavzeto sledi dogajanju v naravi in družbi. (mab)

Glauko Turk

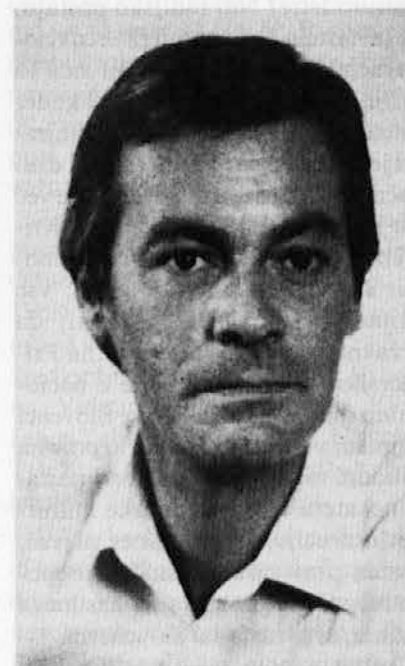
V 55. letu starosti je v začetku prejšnjega tedna umrl v Trstu znani igralec in režiser pri Radijskem odru Glauko Turk

Glauko je svojo igralsko pot začel še kot 7-letni deček leta 1945, po osvoboditvi Trsta, pri prvi povojni slovenski gledališki predstavi v Trstu. Verjetno je ta prva izkušnja in pa vzor matere igralke Tonči Turkove vzbudila pri njem strast po teatru in po igralskem nastopanju.

Občasno je v mlajših letih nastopal pri Slovenskem stalnem gledališču, a glavnino svoje igralске dejavnosti je odigral pri slovenski radijski postaji v Trstu, v okviru Radijskega odra, vse od leta 1947 do danes.

Odigral je na stotine in stotine radijskih iger, dram, pravljič, dramatisiranih romanov in drugih kulturnih oddaj, vseskozi kot igralec, a tudi kot režiser.

Bilo je to veliko kulturno poslanstvo za našo narodnostno skupnost na Tržaškem in na celem Primorskem, zlasti v prvih desetletjih po vojni, ko

je bilo treba zopet oživeti našo pristno govornico in jo ponesti po naših domovih.

K temu je v dobri meri pripomogel tudi Glauko, kot eden izmed stebrov radijske igralske skupine.

Ob moji ponovni izvolitvi za Predsednika sveta slovenskih organizacij, izražam članicam in delegatom zahvalo za potrditev že izkazanega zaupanja.

Trdno sem prepričana, da naši organizaciji uspehi ne bodo izostali, če bo vsak, po svojih močeh in pristojnostih nesebično in demokratično prispeval k uveljavitvi načel in ciljev organizacije same.

Prepričana sem, da se bo tako okrepilo prepotrebno sodelovanje zlasti na deželni ravni, ki bo predvsem mladim, vlilo veliko zadoščenja in novih podvigov.

Nove razmere, podpora matične domovine za katero smo ji posebej hvaležni, deželni zakon za obmejna področja so dale našim članicam novega zagona.

Z obnovljenimi in razširjenimi strukturami bodo ustvarjeni novi pogoji za vedno bolj učinkovite posege v vsestransko korist naše narodne skupnosti, ki je danes postavljena pred eno najtežjih preizkušenj povojne dobe. Strniti moramo svoje vrste in s ponosom dvigniti glave z enoglasno zahtevno po zajamčenem zastopstvu in splošni zaščiti slovenske manjšine v smislu ustavnih določil, mednarodnih listin in današnjemu širokemu priznanju pozitivne vloge manjšin na poti v združeno Evropo.

Zahvaljujem se vsem bivšim odbornikom in članom nadzornega odbora pa tudi vsem tistim, ki so naše delo podpirali in nas bodrili na težki poti uveljavljanja Sveta slovenskih organizacij. Te pomoči bomo potrebni tudi v bodoče in trdno željo, da ne bi razočarali pričakovanj našega slovenskega človeka.

Marija Ferletič

Slovenska Istra v nekaj zaporednih slikah

Črni oblaki nad Istro

Kot je razvidno že iz naslova, bomo Slovensko in Hrvaško Istro v tem sestavku obravnavali »v paketu« zaradi medsebojne prepletenosti problematike. Hrvaško državo je spričo razpadanja Jugoslavije in predvsem zaradi vojnega pustošenja zajela globoka gospodarska, politična, socialna in moralna kriza, ki se ji ni mogla ogniti niti Istra, ki je sicer ušla vojnemu pustošenju. V zadnjih dveh letih je bilo namreč izgubljenih okrog 17.000 delovnih mest, neupoštevaje preko 20.000 novih ekonomskih migrantov, ki so se zatekli predvsem v Italijo, ali pa so tam zaposelni kot »pendolari« (dnevni migranti). Standard pada z nesluteno naglico, saj je povprečna plača že pod 100 DM. Šole so brez sredstev za najnujnejše potrebe, zdravstvo v krizi. Iz sredstev zunanje humanitarne pomoči se odpirajo menze za socialno ogrožene, tudi otroke. Položaj je skrajno spolitiziran in se utegne že zaostri, saj na dnu hrvaškega tunela še ni videti svetle lučke. Istro je zajel tudi nevarni val kriminala, tako da je moralo hrvaško notranje ministrstvo v mesecu aprilu organizirati pravo, pravcato operacijo čiščenja, ki je dala šokantne rezultate (okrog 4.378 oseb ustavljenih ali identificiranih, na stotine prijav zaradi prekrškov, posesti orožja, več tisoč izrečenih kazni ali opominov itd.). Čeprav sta širša evropska kriza in razpadanje Jugoslavije prizadela tudi Slovenijo, pa razmere v obeh novonastalih državah niso niti približno primerljive, prav tako tudi ne razmere v obeh delih Istre. Potresni sunek je bil v Sloveniji milejši in škoda manjša.

V Hrvaški Istri se je v teh nekaj letih po demokratizaciji prebil na površje Istrski demokratski zbor (IZD), ki je na zadnjih lokalnih (županijskih in občinskih) volitvah dobesedno pregazil svoje politične nasprotnike in pobral preko 70% vseh poslanskih mest tako v sami županiji kot tudi v njenih občinah. V Slovenski Istri je pristal z veliko zamudo. Prvi poskusi njegove ustanovitve sicer segajo že v drugo polovico 1990. leta, ko je na politično prizorišče stopil njegov hrvaški dvojnik, vendar ni bilo v Slovenski Istri niti prave zagretosti niti pravih ljudi za ta projekt ter je bila tako stranka ustanovljena šele pozno jeseni 1991. leta. Na zadnjih parlamentarnih volitvah je dobila komaj par odstotkov glasov v treh obalnih občinah ter je tako ostala povsem obroben pojav. Neuspehu so verjetno botrovale različne politične, gospodarske in socialne razmere v obeh republikah oz. delih Istre kot tudi dejstvo, da je narodnostna identiteta in pripadnost prebivalcev Slovenske Istre bistveno bolj izoblikovana in jasna ter je pojav istrstva kot nadomestka za narodnostno pripadnost obroben. V Hrvaški Istri se je namreč pri zadnjem popisu prebivalstva izreklo za Istrane okrog 25% prebivalcev, kljub temu da ta »kategorija prebivalstva« v vprašalniku sploh ni bila predvidena. V Slovenski Istri je bilo število deklariranih »Istranov« zamenljivo. Po bleščeči volilni zmagi si je stranka zavihala rokave ter je začela s postopkom prevzema oblasti v županiji in njenih občinah. Pri tem so njeni predstavniki sporočili, da ne

gredo v nobene koalicije in da si bodo breme vladanja naložili kar sami. Tako kot na ravni Hrvaške tudi v Istri torej »vedri in oblači« ena sama stranka. Hrvaški pisatelj in publicist Milan Rakovac pri tem pravi, da so »tako v Istri kot v Hrvaški razmere take, da bi morali oblikovati nekaj, kar bi lahko imenovali vlada narodne rešitve... Mi nismo namreč ne v vojni ne v miru. Mi smo v položaju hudega notranjega razdora, pred siromaštvom, z množico beguncev...«

Ustanovni program IDZ je poleg temeljnih usmeritev porajajoče se opozicije že na samem začetku dajal velik poudarek politični avtonomiji Istre z lastnim parlamentom in predstavniki v Strassbourgu. Navedena avtonomistična usmeritev je nujno trčila na ostre reakcije, zlasti na Hrvaškem, ter so pod tem pritiskom stališča predstavnikov IZD postopoma zanihala od prvotno skrajno zasanzanih načrtov o istrski avtonomiji, ki bi pomenila neko obliko izvzema Istre izpod jurisdikcije obeh držav, pa do umirjenih opredelitev za regionalno ureditev polotoka, ki bi naj obema deloma Istre omogočila hitrejšo reševanje problemov, ki jih povzroča nova meja. Vendar je rdeča nit »istrske avtonomije« ostajala kar naprej prisotna v politični praksi IDZ ter se, po nekaterih znakih sodeč, še krepi. Hrvaški IDZ se pri tem svojem projektu »istrske avtonomije« oz. »istrske meddržavne (transnacionalne) regije« prav malo ozira na nas v Slovenski Istri in na dejstvo, da je njegova stranka tukaj v bistvu doživela poraz. Kar naprej razpolaga tudi »s Koprščino« in malo bolj sramežljivo tudi še »z Miljami«. Ob nekaj prilikah se je sicer skliceval na lanskoletni izolski dogovor z LDS (Liberalno demokratsko stranko Slovenije), na katerem naj bi se dogovorili, da »se bodo skupno borili za Istro kot regijo brez meja«, vendar pa je hkrati tudi priznal, da prihajajo v zadnjem času iz vrst LDS znaki določenega umika s teh avantgardnih regionalnih pozicij. LDS in tudi SPD (Stranka demokratske prenove Slovenije) sta namreč pod Demosom na veliko prodajali svoje ideje o regionalizmu, tako da je izgledalo, da bo konec sveta, če teh regij »ne bo tukaj in takoj«. Pri tem jih ni prav nič motilo, da so vladali skoraj pol stoletja, in to s tako količino oblasti v rokah, da bi te svoje regije lahko že davno postavili na noge, če bi jim bilo toliko do njih. Pri rušenju Demosa so pač bila posvečena vsa sredstva, tudi rahlo manjše še šibke države. Z vstopom obeh strank v novo koalicijo pa je bilo naenkrat konec te ihte ter so tako tudi naši domači istrski regionalci počasi utihnili. S tem ne želim podcenjevati pomena lokalne samouprave, ki jo tudi sam imam za nesporno civilizacijsko pridobitev. Nasprotno, pričakujem, da se bo tudi slovenska oblast do nje obnašala v tem smislu, ker bo sicer zajel Slovenijo postopoma resničen val regionalizma z malo drugačnim nabojem, kot je bil prisoten pri regionalistih po naročilu.

Resni komentatorji očitajo istrskim Hrvatom, ki so tudi tako množično podprli IDZ »pomanjkanje občutka za nevarnost«, ki jo skri-

va ideja istrske avtonomije. Le-ta namreč postaja vse bolj očitena dejavnik destabilizacije polotoka, še zlasti spričo dejstva, da so se te opcije navdušeno oprijele prav vse vplivne skrajno desničarske in iredentistične sile na drugi strani meje, ker pač ocenjujejo, da za spreminjanje meja v tem trenutku ni prav nobenih izgledov. In ti mislijo s tem projektom skrajno resno ter ga nameravajo potiskati naprej tudi preko evropskih institucij, če se jim bo ponudila ugodna prilika. Hote ali nehote postaja tako IDZ njihov naravni zaveznik. In ravno okrog tega projekta je tudi prišlo v gibanju do prvega resnejšega razkola med jastrebi in umirjenjšimi regionalci. Razmerje moči zaenkrat še ni povsem jasno in s tem tudi ne izid spopada. Naj spomnemo, da se vse to odvija sočasno s številnimi, neravno prijaznimi dejavnostmi na drugi strani meje kot npr. razvpita kampanja Liste za Trst o »odkupu Istre«, ki nas obravnava kot vrečo krompirja, pa silovita in še vedno trajajoča propagandna vojna neofašistov in drugih desničarskih skrajnežev o nujnosti revizije Osima, pa razne kampanje o referendumih v zvezi z Istro, pa vse večje prijateljstvo Finijev, Gambassinijev, Agnelijev idr. s samodrško in krvavo beograjsko politično čaršijo in soldatesko in končno, zakaj ne tudi razni zagonetni uradni politični obiski v Beogradu (npr. Colombo idr.). Ne more biti npr. tudi nobeno naključje, da je dan po hrvaških volitvah ob-

Motiv iz Labora

šla Evropo zloslutna TV reportaža, v kateri naj bi avtorji prepričevali Evropejce, »da sta Reka in Istra od nekdaj in za vekomaj italijanski« (Hočevar, Primorski dnevnik, 9.2.93). Tudi predbožični atentat na veličastno skulpturo Hrvatska ptica nad Limskim kanalom kot simbol hrvaštva samo potrjuje črne slutnje, da stopajo v ospredje arhitekti zla. Še zlasti pričo dejstva, da je Hrvaška Istra v slabem letu doživela še vrsto drugih napadov na simbole protifašističnega odpora in hrvaštva. Tudi Slovenski Istri ni bilo čisto prizaneseno (skrunitev spomenika letalcu v Sečovljah, nekaj mazaških akcij, anonimne grožnje o podtaknjenih bombah, podvigi neofašističnega prvaka Menije v Kopru in Piranu idr.). Pri razčlenjevanju silnic, ki delujejo na istrskem polotoku, ne gre prezreti tudi italijanskega medijske-

ga prodora, zlasti na področje bivše Julijske krajine, ob vlaganju velikih sredstev. Za normalne odnose med sosedi kar malo nenavadna gesta! Nekateri skrite procese pripadnostnega razslojevanja je sprožil tudi zakon Boniver (»samoprekrščevanje« slovenskega in predvsem hrvaškega življa z namenom pridobitve ugodnosti, ki jih nudi »permesso di soggiorno«). In če k temu dodamo še preko desetstič rednih in vojaških italijanskih penzij, ki po eni strani rešujejo ekzistenčno stisko naših ljudi, zlasti starejših, po drugi pa vse bolj priklepajo njihovo usodo na italijansko državno blagajno ter v številnih primerih tudi načenjajo njihovo identiteto in pripadnost, se nam istrska stvarnost razgrinja v vseh svojih zapletenih in tudi mračnih razsežnostih.

Milan Gregorič

III. Draga mladih - šola tretjega tisočletja

Draga mladih postajajo skoraj že tradicionalni študijski dnevi za študente, mladino in mlade izobražence, kjer se obravnavajo aktualni družbeni problemi. Prvo Drago mladih je na noge postavila slovenska tržaška mladina, drugo Medškofijski odbor za študente, tretja bo potekala pod taktirko Združenja katoliških študentov Amos iz Maribora. Draga mladih povezuje slovensko mladino iz zamejstva, zdomstva in Slovenije. Izobražujemo se, družimo in povezujemo ter pripravljamo na vloge, ki jih bomo kmalu odgovorno prevzeli v družbi. Takšna bo ostala tudi tretja Draga mladih.

Letos se bomo dotaknili izobraževanja, šolstva in novega načina komuniciranja med ljudmi, ki je posledica presenetljivo hitrega razvoja informatike, elektronskih medijev in telekomunikacij. Človek 21. stoletja komunicira drugače kot človek 20. stoletja. Zaradi obilice razpoložljivih informacij in načina, kako se mu le-te ponujajo, se sodobni človek drugače odloča in reagira. Temu dejstvu je treba podrediti večino procesov, v katerih človek deluje, tako tudi izobraževalnih in vzgojnih.

Ob spreminjanju družbenih sistemov, ki je specifično za družbeno preobrazbo bivših socialističnih dežel in tako tudi Slovenije, poteka prilagajanje novim okoliščinam tudi v instituciji, kot je univerza - zakladnica narodovega znanja. Kako zagotoviti univerzalnost univerze kot ustanove, ki bi naj bila široko odprta za vse družbene izzive in neobremenjena z ideološkim pristopom k

znanosti? Univerza, ki ne izobražuje samo strokovnjake, ampak jih pomaga oblikovati v celovite osebnosti tudi na duhovnem področju. Kako zagotoviti avtonomnost univerze kot ustanove, ki se zavzema za pošteno znanstveno ustvarjalno delo, ki je neodvisno od volje političnih garnitur ali vplivnih posameznikov? Kako v ta okvir vnesti tudi »neznanstveno« moralno kategorijo pri delu znanstvenikov?

Na vsa ta in še druga vprašanja bomo skušali najti odgovore na tretji Dragi mladih, ki bo potekala od 2. do 4. septembra v parku Finžgarjevega doma na Opčinah pri Trstu.

Še beseda o gostih tretje Drage mladih. O univerzi bo razmišljal prof. dr. Miha Tišler, rektor Univerze v Ljubljani. O vplivu računalništva, informatike, telekomunikacij in družbenih občil na sodobnega človeka bo predaval mag. Tone Levstik, ki živi na Dunaju in je ravnatelj Slovenskega doma Korotan. O vzgoji in izobraževanju bodo razmišljali trije gostje. Ga. Angelca Žerovnik je strokovna sodelavka na Pedagoškem inštitutu pri Univerzi v Ljubljani. Ga. prof. Marta Ivašič Kodrič je profesorica zgodovine in filozofije na Klasičnem liceju v Trstu. Gdč. Alenka Šverc je dokončala študij teologije v Mariboru in zdaj študira mladinsko pastoralo na Papeški univerzi v Rimu.

PROGRAM TRETJE DRAGE MLADIH:

Četrtek, 2.9., od 16.00 do 17.00 Zbiranje. 17.00 Predavanje mag. Toneta Levstika: Vpliv družbenih občil na zavest sodobnega človeka. 19.30 Večerja. 20.30 Odrska igra prof. Alojza Rebule »Pilatova žena« v izvedbi KUD-a Zadobrova. 22.00 Odhod v Drago, kjer bo kraj nastanitve.

Petek, 3.9., 8.00, Hvalnice. 8.30 Zajtrk. 9.00 Okrogla miza na temo vzgoje in izobraževanja. Gostje okrogle mize bodo ga. Angelca Žerovnik, ga. prof. Marta Ivašič Kodrič in gdč. Alenka Šverc, dipl. teologinja. Uvodnim referatom sledi debata. 12.30 Kosilo. 14.30 Predavanje prof. dr. Mihe Tišlerja na temo avtonomnosti in univerzalnosti univerze. 17.00 Udeležencem bosta na izbiro dve možnosti: Vključitev v program 28. študijskih dnevov DRAGA 93 (predavanje); b) Razvedrilni program (sprehod, pogovor v skupinah, kratek izlet z osebnimi avtomobili ipd.). 20.00 Večer s kantavtorjem.

Sobota, 4.9., a) 8.00 Zajtrk. 9.00 Pohod po Napoleonski cesti do Proseka. Med potjo bo sv. maša. b) 8.00 Sv. maša. 9.00 Zajtrk. 9.30 Ogled Trsta. 13.00 Kosilo. 14.00 Refleksija in zaključek.

Okvirna participacija na udeleženci bo približno 30.000 ITL.

Prisrčno vabljeni! Povabite čim več svojih prijateljev!

Irena Krajšek
(Združenje katoliških študentov AMOS)

Vsaki šoli svojega ravnatelja

Ko je meseca maja ministrstvo za šolstvo odločilo o »transformaciji učiteljskega S. Gregorčič v sekcijo priključeno klasičnemu liceju P. Trubar« oziroma o združitvi omenjenih zavodov, so se Sindikat slovenske šole - Tajništvo Gorica, dijaki, naši politični in drugi predstavniki in slovenska javnost ostro postavili proti tej odločitvi in nekaj dni pozneje tudi dosegli zamrznitev odloka, kar pa ne pomeni, da je bil odlok preklican.

Odbor SSS - Tajništvo Go je na svoji zadnji seji, ki je bila v Podgori v gosteh družine Rožič, ponovno poudaril, da glede racionalizacije šolskega omrežja ne smejo veljati za manjšinske šole isti kriteriji, ki veljajo za ostale šole, saj bi drugače glede na gole številke lahko imeli samo enega ravnatelja za vse slovenske šole. Koliko bo močno in učinkovito manjšinsko mišljenje, je pa odvisno samo od nas samih oziroma od vse slovenske narodnostne skupnosti. Ob tem Sindikat obsoja individualne posege, ki se prilagajajo splošnim ministrskim varčevalnim ukrepom ali podpirajo večinske zahteve.

Razpravljalo se je tudi o slabih prevodih maturitetnih nalog iz italijanščine v slovenščino na ministrstvu. Odbor obsoja ministrstvo, ki ne poskrbi za dostojne prevode.

Daljša je bila diskusija v zvezi s končnimi uspehi oziroma neuspehi na naših šolah, ki nam niso v ponos.

Odbor se bo v kratkem poslovil od ravnatelja Guadagnija, ki je ob zaključku tega šolskega leta šel v pokoj, in mu dal priznanje za trud in posluš, ki ju je vložil — vse od ustanovitve dalje — za Slovensko sekcijo ITI.

Ob koncu sodelavec SSS prof. D. Štekar ponazori odboru šolsko situacijo v Sloveniji, predvsem v zvezi z minulo stavko šolnikov.

Odbor tudi določi imena desetih šolnikov z Goriškega, ki se bodo udeležili jesenskega seminarja v Mo-

ravskih Toplicah od 22. do 28. avg. 1993. Na seminarju, ki ga organizira slovensko ministrstvo za šolstvo, bodo prisotni tudi šolniki iz Benečije.

Gabrje

Domače kulturno društvo SKALA je letošnji koncert Na borjaču posvetilo 10-letnici moškega pevskega zbora.

Moški zbor SKALA, ki ga sestavljajo pevci iz raznih krajev sovodenjske občine, je pod vodstvom Rozine Konjedic podal 15 pesmi raznih avtorjev; med temi so prevladovala skladbe Vinka Vodopivca.

Ob 10-letnem julileju so čestitali predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev Rudi Pavšič in župan sovodenjske občine Vid Primožič.

Gost jubileja moškega zbora SKALA je bila ženska pevska skupina STU LEDI iz Trsta. Pod vodstvom Tatjane Blokar je podala splet ljudskih pesmi.

Celoten program je potekal pod naslovom Dober večer, ljubica. Povezovali sta ga Vanja Kragelj in Vesna Češčut.

Na večeru so člani moškega zbora SKALA prejeli bronaste in srebrne Gallusove značke, ki jih je v imenu ZKO Slovenije podelil predsednik ZSKD Pavšič ter v imenu Zveze posebej nagradil posamezne člane zbora, ki se s pevsko dejavnostjo ukvarjajo od deset do skoraj petdeset let.

Ob koncu koncerta so k jubileju čestitali: predsednica pevske skupine Sovodenjska dekleta Sonja Pelicon, za KD Sovodnje Alenka Florenin in v imenu skupine STU LEDI Tatjana Blokar.

Glavni pokrovitelj jubilejnega večera je bila Kmečko-delavska posojilnica iz Sovodenj.

Remo Devetak

V torek, 6. julija, ob 20.30 se bo v Katoliškem domu v Gorici sestel pokrajinski svet Slovenske skupnosti Gorica. V pretres bo vzel predvsem situacijo po nedavnih volitvah, ko so volivci izdatno podprli Slovensko skupnost, nova volilna zakonodaja pa tega ni upoštevala. Pokrajinski svet bo razgrnil nove smerice delovanja, ki naj prinesejo in vzpodbudijo nove zamisli.

»Glasbena slikanica« učencev šole Emil Komel

Pod tem naslovom je bil v Katoliškem domu v soboto, 19. junija, predzadnji zaključni koncert učencev Centra za glasbeno vzgojno »E. Komel«. Poleg solističnih izvajanj na klavir (David Bandelli, Alenka Soban in Suzi Ferfolja), na klarinet (Kristijan De Comelli), na kitaro (Arturo Miranda) je večer izoblikovala vrsta komornih skupin, raznovrstna glede na starostno stopnjo izvajalcev, še bolj pa glede na sestavo instrumentov. Tako smo lahko poslušali klavirski trio kar v trikratni zasedbi. Najmlajši (Irena Bednarich - violina, Sandra Lombardi - violončelo, Martina Hlede - klavir) so zaigrali Night music D. Jonesa, že večkrat nastopajoči Peter Gus - violina, Verena Čevdek - violončelo, David Bandelli - klavir, pa so se predstavili s Klengelovim klavirskim triom v G - duru op. 35. Z istim delom so si na državnem tekmovanju mladih glasbenikov v Velenju pridobili tretjo nagrado - dobro je vedeti, da prva in druga nagrada nista bili dodeljeni.

Tretji klavirski trio, ki ga sestavljajo Danijel Devetak - violina, Miran Devetak - violončelo in Michela De Castro - klavir, je podal Haydnov Klavirski trio št. 9.

Prvič je nastopila komorna skupi-

Nastopajoči na »Glasbeni slikanici« v soboto, 19.6., v Katoliškem domu

na dveh kljunastih flavt (Matija Faganel in Ana Černic), violončela (Boštjan Harej) in čembala (Paolo Brumat) s Händlovo skladbo.

Gostja večera je bila študentka Akademije za glasbo v Ljubljani, oboistka Andreja Konjedic, ki je zaigrala Sonato C.E. Bacha, na čembalo je igral Paolo Brumat. Koncert je ob spremljavi klavirskega tria sklenila vokalna skupina (sopranistka Mirjam Pahor, altistka Nadia Ceccere in basist Rudi Gorian). Zapeli so tri pesmi L. van Beethovna.

Pod cerkvenim obokom

Z glasbenim večerom v cerkvi sv. Ivana se je v četrtek, 24. junija, zaključil niz nastopov Centra za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici. Zelo primerno, ker je tu sovpadal s praznovanjem farnega zavetnika, ki so ga gojenci počastili z izvedbo Vrabčeve slovenske maše. Vsekakor je bil glasbeni cikel zelo bogat in pester, kar so pokazali programi posameznih nastopov, njih sestave in vsebine. Poleg tega še sodelovanje z drugimi glasbenimi šolami, tako iz Trsta kot iz Nove Gorice, kar je vsemu dalo še poseben pečat.

»Amica templis« — tako je že v antiki Horac označil glasbo kot prijateljico svetišč. Tudi kasneje in še posebej v dobi krščanstva je od vsega začetka od gregorijanskega petja mimo vokalne polifonije glasba — še posebej z orglami — krasila in še krasi liturgijo. Zato je tudi danes povsem na mestu zaključni koncertni nastop goriške glasbene šole s cerkveno glasbo oz. glasbo, ki je primerna cerkvi. Take vrste nastopi so itak že v tradiciji šole in prav je, da se ta nadaljuje.

Nastop se je začel že s petjem pri slovesni maši, ko je šolski zbor centra pod vodstvom prof. Franke Žgavec in ob orgelski spremljavi prof. Dimitrija Rejca izvedel Drugo mašo za enoglasno petje in orgle Ubalda Vrabca. Nato je nastopil kvartet trobil iz Nove Gorice, ki so ga sestavljali Iztok Golob, Luka Harej, Martin Šuligoj in Jernej Belingar. Mentor je bil prof. Črtomir Nanut. Izvedel je Fanfare D. Speera. Skoraj zaporedno so sledili trije orgelski nastopi, ki sta jih izvedla gojenca Aleksander Pribik in Paolo Brumat. Na sporedu so bile skladbe Komela, Bacha in Zipolija. Sledil je čelo z Aleksandrom Slugo iz Trsta, ki je zaigral del iz Bachove suite. Nato je Peter Gus zaigral Allegro iz Tessarinijevega Koncerta za violino v D-duru. Za zaključek pa sta se pokazali dve komorni skupini, lahko bi

rekli tudi dva kvarteta. Prvo skupino so sestavljali Giovanna Prizzi (kljunasta flavta), Ana Černic (prečna flavta), Miran Devetak (violončelo) in Paolo Brumat (čembalo). Drugo komorno skupino pa so predstavljali gojenci šole Glasbene matice Marij Kogoj iz Trsta, in sicer Rafaela Petronio (violina), Ambra Cossutta (violina), Aleksander Sluga (violončelo) in Aljoša Starc (čembalo). Mentor prof. Marko Bitežnik. Izvedli so Bachov Koncert za dve violini.

Sporod četrtkovnega večera je bil — kot razvidno — zelo bogat in raznolik. Težko pa bi se tu poglobljeno zaustavili ob posameznih točkah koncertnega programa. Gotovo bi vsak del to seveda zaslužil, pa žal to ni mogoče. Zahtevnost samega programa se je stopnjevala, od lažjih do težjih skladb predstavljenih avtorjev. Levji delež so imele tu orgle, nato pa komorne zasedbe. Svetoivanske Zupanove orgle, enomanualne s pedalom, ki so bile nekoč na travniškem koru, so še vedno dobre in v svoji preprosti sestavi bogate in tudi z registri sočne. Zato bi kazalo v nekaterih skladbah morda bolj ovrednotiti prav registracijo. Komorna glasbena zasedba nudi velike izrazne možnosti. Na goriškem zaključnem koncertu smo lahko poslušali izbran izsek iz te zanimive literature. Tudi zahtevnost, tehnična pripravljenost in interpretacijska občutljivost pridejo tu prav lepo do svojega pravega izraza. To velja za obe komorni zasedbi, goriško in tržaško, ki je vsaka v svojem programu in obsegu nudila gotovo lep glasbeni užitek.

Gojence glasbenega centra so poleg že prej omenjenih mentorjev pripravili še profesorji Jurij Križnič, Silvan Kerševan in Vinko Popit. Pri čembalu pa sta tudi spremljala prof. Hilarij Lavrenčič in Valentina Pavo. Zaključni koncertni nastop je vsekakor lepo in vzpodbudno izzvenel.

Nastopajoče so pripravili pedagogi Jurij Križnič, Vinko Popit, Valentina Pavo, Stojan Ristovski, Lojzka Peršič, Silvan Kerševan, Marco Fantini, Vlasta Vodopivec, Helena Plešničar, Franka Žgavec, Peter Filipič.

Večer je bil pester. Izzvenel je v raznolikosti instrumentov in v ustreznem izboru del iz raznih glasbenih obdobij. Z veseljem lahko ugotovljamo, da nivo teh nastopov iz leta v leto raste, k čemur s priznanjem čestitamo. **cb**

Vse to je gotovo tudi priznanje delu šole in njenega učnega kadra, ki se nedvomno zaveda tega svojega pri nas še posebnega poslanstva.

Obrobna pripomba, ki zadeva publiko: škoda, da so poslušalci med stavki posameznih zaključenih oz. večjih skladb ploskali. Morda bi kazalo prirediteljem že v začetku opozoriti na to. **ab**

Vabilo: 19. junija je bil po dolgi odsotnosti zopet postavljen železnox-križ na Kuclju (1237 m), ki spada k znamenitemu Čavnu nad Ajdovščino. V soboto, 3. julija, ob 10. uri bo ta križ blagoslovil srebrnomašnik Izidor Vončina z udeležbo ljubiteljev planin.

SLOVENSKO KATOLIŠKO PROSVETNO DRUŠTVO
FRANČIŠEK B. SEDEJ IZ ŠTEVERJANA

prireja

23. festival domače glasbe Med Borovci v Števerjanu

Nastopilo bo 34 ansamblov iz Slovenije.

Sobota, 3. julija, ob 20.30

Nedelja, 4. julija, ob 17.30

Pokrovitelji: Briška gorska skupnost
Svet slovenskih organizacij
Rai - Radio Trst A

Napovedovalca 23. festivala Števerjan '93 Tajda Lekše in Janez Dolinar

KATOLIŠKA
KNJIGARNA

obvešča,

da sprejema naročila knjig
za šolsko leto 1993/94.

Tridnevnik za duhovne poklice v Trstu

Gospod Marij Gerdol, voditelj Slovenskega pastoralnega središča, je organiziral tridnevnik molitev, premišljevanj in srečanj za duhovne poklice. Prepletali so se nagovori, molitve, obiski bolnikov in okrogle mize. Slovesen zaključek je bil v nedeljo, 27. junija, popoldne v cerkvi Novega sv. Antona, združen z zahvalno mašo treh mašnikov jubilarov.

MAŠNIKI-JUBILANTI

K oltarju so stopili g. Marij Gerdol — 40 let mašnik, g. Franc Vončina — 30 let in g. Milan Nemač 20 let. Ob jubilarjih sta bila pri oltarju še g. Dušan Jakomin in pridigar g. pater Maks. V cerkvi se je zbralo toliko ljudi kot že dolgo ne pri naših skupnih pobožnostih. Za mogočno petje je poskrbel verjetno za to priliko pomnožen zbor Sv. Antona pod vodstvom dirigenta g. Raceta.

Pater Klanjšek je imel izredno bogat govor. Najprej je pozdravil mašnike jubilarje, nato pa temeljito razložil, kakšno mesto ima duhovnik med krščanskim ljudstvom. Gospod vedno kliče na delo v svoj božji vinograd. Na Gospodov klic pa najlaže odgovorijo mladi ljudje, ki odraščajo v dobrih krščanskih družinah. Vsi pa moramo poslušati Gospodovo naročilo: »Prosimo Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev!« Stalno moramo moliti za duhovne poklice.

Slovesnost v cerkvi se je končala z občutenim petjem zahvalne pesmi in pesmi Marija, skoz življenje.

SZ

Rebula in Pahor dopisna člana SAZU

Konec maja sta bila za zunanja dopisna člana Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU) izvoljena tudi tržaška slovenska pisateljica Boris Pahor in Alojz Rebula. Novih rednih, dopisnih in zunanjih dopisnih članov SAZU je skupno 22. Že od prej je član Tržačan prof. Pavle Merku, član pa je bil tudi pokojni slikar Avgust Černigoj.

Čestitkam Borisu Pahorju in Alojzu Rebuli se pridružuje tudi uredništvo našega lista.

Adrijan Rustja šestdesetletnik

Prav danes slavi šestdesetletnico rojstva gledališki igralec in režiser Adrijan Rustja. Rodil se je namreč 1. julija 1933 v Trstu.

Po maturi na slovenski trgovski akademiji v rojstnem mestu je najprej sodeloval pri Radijskem odru na slovenski radijski postaji Radio Trst A, a že 1955 se je vpisal na Akademijo za igralsko umetnost v Ljubljani v oddelek za režijo. Po končanem študiju se je vrnil v Trst, bil najprej asistent režiserja Jožeta Babiča, nato pa režiser in igralec pri Stalnem slovenskem gledališču. Nad 20 let je urejal Gledališki list. Uredil in opremil je številne Zbornike, v katerih so zbrane zasedbe in slike vseh predstav Stalnega slovenskega gledališča od 1945 dalje. Pri Radiu Trst A vedno režira oziroma nastopa kot igralec in sodeluje kot pisec. Sodeloval je tudi pri Radiu Koper in RTV Ljubljana.

Zelo dragocena je njegova pomoč v okviru svetoivanske župnijske skupnosti, saj vsako leto med drugim

pripravi kakšen nastop v tamkajšnjem Marijinem domu.

Ob tem jubileju mu iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo uspehov in zadoščenja v njegovem poklicu. Obenem se priporočamo, da bi še naprej pomagal s svojim dragocenim sodelovanjem v okviru svetoivanske župnijske skupnosti. (mab)

Praznovanje farnega zavetnika pri Sv. Ivanu

Pretekli teden smo v župniji sv. Ivana obhajali praznik župnijskega zavetnika sv. Janeza Krstnika. Slovenski verniki smo se kot običajno zbrali na vigilijo, torej v sredo, 23. junija, v stari cerkvi sv. Ivana in Pelagija, da bi prisostvovali večerni sv. maši, katero sta darovala kaplan g. Milan Nemač in bazovski župnik, sicer Svetoivančan po rodu, g. Marijan Živic.

V nedeljo, 27. junija, pa se je po svetoivanskih ulicah odvijala tradicionalna procesija, katere so se udeležili tako slovenski kot italijanski verniki. Veliko je bilo slovenskih narodnih noš, poleg slovenskega in italijanskega cerkvenega zbora pa je procesija še posebej obogatila svetoivanska skavtska skupina, ki je zapela nekaj značilnih skavtskih nabožnih pesmi. Procesija se je zaključila v cerkvi z blagoslovom, kateremu je sledila slovesna sv. maša, ki jo je daroval kaplan za Slovence g. Milan Nemač. (iz)

Dobrodelni koncert Tržaškega okteta

Že pred časom je stekla pobuda, da bi na pokopališču v Rodiku postavili primeren nagrobni kamen tržaškemu zborovodju in skladatelju Ubaldu Vrabcu, ki je tam zakopan. V ta namen je Zveza cerkvenih pevskih zborov v četrtek, 24. junija, v župnijski cerkvi pri Sv. Jakobu v Trstu priredila dobrodelni koncert, ki ga je pod vodstvom umetniškega vodje Aleksandre Pertot oblikoval Tržaški oktet, ki je izvedel razne polifonske skladbe, pa tudi vrsto slovenskih ljudskih in umetniških pesmi, od katerih je bilo kar šest Vrabčevih. Koncert je žel odobranje s strani številnega občinstva, tako da je oktet zapel še dva dodatka. Na koncu sta se Tržaškemu oktetu zahvalila Aleksander Furlan v imenu ZCPZ in Livio Valenčič v imenu šentjakobskega kulturnega društva.

Nezaslišano na maturi!

V četrtek, 24. junija, so se za 211 kandidatov na slovenskih višjih srednjih šolah pričeli zrelostni izpiti. Letošnja matura pa bo gotovo ostala v spominu zaradi neverjetnih in nerazumljivih slovenskih prevodov italijanskih izvornih naslovov maturitetnih nalog. O tem se je na široko razpisal ne samo krajevni slovenski, pač pa tudi vsedravniti italijanski tisk, kot npr. znani dnevnik »La Repubblica«, ki je poudaril pravico maturantov slovenskih šol do dostojnega prevoda naslovov. Na vprašanja slovenskih izvoljenih predstavnikov (kar jih je še ostalo) so predstavniki ministrstva za šolstvo odgovorili, da so prevode zaupali »visoko kvalificiranemu docentu« iz slovenščine in da se dosedaj ni noben predsednik komisije pa tudi noben kandidat na njihov račun pritožil, da pa bodo med pripombe na račun letošnje mature pristeli tudi zadevo o prevodih.

Ravnatelj Josip Pečenko zapušča šolo

Nižja srednja šola Fran Erjavec je imela v četrtek, 10. junija, zaključno prireditev v Marijinem domu v Rojanu. Zbralo se je lepo število ljudi. Prireditev je bila prijetna in kratkočasna: ubrano petje, razdelitev bralnih značk in priznanj za pridnost, nastop nekaterih glasbenih umetnikov in končno igra: Volk pred sodiščem. Igra je bila zasnovana tako, da so se zvrstili na odru vsi dijaki in bili bogato nagrajeni z dolgotrajnim ploskanjem.

Ob koncu pa je bilo presenečenje. Sodnik, ki je sodil volka, ker je požrl Rdečo kapico, je poklical na zagovor ravnatelja šole g. Josipa Pečenka, zakaj zapušča šolo, ki jo je toliko let zavzeto in uspešno vodil. Vedno in povsod je zagovarjal in branil pravice slovenske šole. Zanj je bila šola življenje. Sodnik pravega odgovora ni dobil, a ravnatelj Pečenko je doživel veliko priznanje dijakov, njihovih staršev in vseh prisotnih v dvorani.

SZ

Plošča v čast Mariji Tereziji

V nedeljo so v ul. Rossini, torej v tržaški terezijanski četrti, na pobudo združenja Maria Theresia odkrili večjezično ploščo v spomin slavne avstrijske cesarice Marije Terezije, po zaslugi katere je Trst postal pomembno trgovsko in gospodarsko središče ter glavno pristanišče avstrijskega cesarstva. Marija Terezija pa ima tudi zaslugo, da je naše mesto postalo kozmopolitsko središče, v katerem so našle prostor različne narodnosti. Zvrstilo se je več govornikov, v slovenščini pa je spregovoril prof. Aleš Lokar.

Na plošči najdemo napis v italijanščini, slovenščini, nemščini, hrvaščini, srbsščini, grščini, madžarščini in hebrejščini.

Shod padalcev

V soboto in nedeljo se je v Trstu odvijal vsedravniti shod padalcev. Na sporedu so bili prikazi spusta s padalom ter pozdravi in govori. Prišlo je na stotine bivših padalcev. Spregovorila sta podtajnik v obrambnem ministrstvu Antonio Patuelli in tržaški župan Giulio Staffieri, ki seveda ni izgubil priložnosti omeniti »italijanstva« Trsta.

Boljunec

Letošnje praznovanje našega župnijskega zavetnika sv. Janeza Krstnika je potekalo v prazničnem, a delno otožnem vzdušju. Kot vedno je somaševalo več duhovnikov, glavni mašnik pa je bil g. Andrej Lampret, ki je vzel slovo od naše verske skupnosti. Bil je skoro eno leto pri nas in sedaj se vrača v svojo škofijo - v Maribor.

Maša je bila dobro obiskana, pevke so kar zbrano in doživeto povzdignile liturgično dogajanje. Po maši je bilo družabno srečanje v Mladinskem domu, kjer se je dr. Aldo Štefančič poslovil v imenu župljanov s primernimi besedami od g. Andreja.

Pomembno je vprašanje g. Vončine, ki se sprašuje, kdo bo sedaj napolnil to novo vrzel, ki je nastala med tržaškimi duhovniki. Zavedamo se moči molitve, tudi za duhovniške in redovniške poklice, toda v teh časih je vedno bolj važna zavzetost laikov po vseh župnijah.

Dolina

Leto se je »nepričakovano« zavrtelo in je že pred nami obhajanje našega župnijskega zavetnika sv. Urha, v nedeljo, 4. julija.

Letošnje praznovanje ima poseben sloves: soupada namreč s tisočletnico (leta 993), odkar je bil sv. Urh proglašen za svetnika. Papež Janez XV. ga je namreč proglašil za svetnika leta 993, prvega z rednim procesom, dvajset let po njegovi smrti. Prej so proglašali za svetnika oz. svetnico škofje skupno s kakšno pokrajino ali državo.

Sv. Urh je bil škof v Augsburgu v časih, ki so bili kar slični današnjim: nemirni, polni negotovosti in razprtij. Pravzaprav poznamo znani stavek: nič novega pod soncem.

Sv. Urh si je dal za nalogo predvsem obnoviti v vernikih zaupanje v Boga ter vplivati na plemiče do sprave, saj so se stalno sovražili, prepirali in prelivali kri z raznimi vojnami. Sv. Urh je užival velik ugled med ljudstvom: že tedaj je dal sezidati domove za osamele in ostarele: in med plemiči zaradi svoje poštenosti, pravičnosti in uravnovešenosti. Torej svetnik za današnje čase.

Rodil se je na Švabskem v Nemčiji leta 890 in umrl 4. julija 973.

Kako bo potekalo letošnje praznovanje? V petek, 2. julija, ob 20.30 bo v cerkvi sv. Martina celovečerni koncert ženske pevske skupine Stu ledi, ki prav te dni praznuje 15-letnico svojega delovanja. V nedeljo ob 19. uri bo sv. maša, ki jo bo daroval p. Nikolaj Žvokelj, gvardian samostana na Kostonjavi v Novi Gorici. Po maši bo nastopila pred domom krajevna godba na pihala. Sledila bo družabnost v mladinskem domu.

Že naslednji teden bo cerkev zaprta zaradi popravil (nova streha, električna napeljava in še kaj drugega). Dela bo verjetno za tri mesece. V tem času bo sv. maša v cerkvi sv. Martina.

Priporočamo se celotni verski skupnosti za denarni prispevek, da bo naša cerkev prijaznejša za vaščane in goste.

A.M. Slomšek na Tabru

17. in 18. t.m. bo na Repentabru Pregarčeva lepljenka o škofu A.M. Slomšku z naslovom Božji vitez na slovenski zemlji.

Na kratko pogledimo vsebino. V tem odskrem delu vidimo Slomška, kako se mora boriti v svojem življenju z nešteti težavami, a nič ga ne stre. Velika je bila njegova vera, pa tudi njegova iznajdljivost. Avtor je postavil ves dogodek na Bizeljsko, kjer Slomška obišče njegov duhovni oče Jakob Plesničar. Ta mu med drugim izroči podobo srca za trenutke življenjskih preizkušenj. Pomenljiv je prizor, ko nad klečečim Slomškom Prašnikar podri rdečo kapico.

Sledi prizor s prijateljem in sodelavcem Mihaelom Stojanom, ki pripravlja Nežico, odličnjakinjo v nedeljski šoli, na sprejem škofa Slomška. Priprava je polna duhovne in kulturne vsebine, a Slomška bosta motili dve stvari: poveljanje vina in nemški jezik. Obema nedostatkom da svoje zdravilo, primernejšo pesem in ljubezen do materinega jezika. Še večja je potem, ko Slomšek odloči, da bo škofijski sedež v Mariboru, nakar sledi zahvalna pesem.

Tiskovno poročilo

Tržaško pokrajinsko tajništvo SSK pozitivno ocenjuje pot devinsko-nabrežinskega podžupana Martina Breclja v okviru delegacije, ki je pod vodstvom Marina Voccija, predsednika Krožka Istria iz Sesljana, 23. t.m. obiskala Evropski parlament v Strassbourgu, da bi mu predstavila projekt »Istra: laboratorij sožitja in sodelovanja za novo Evropo«. Na srečanjih s predstavniki skorajda vseh evropskih parlamentarnih skupin z glavnim tajnikom Evropskega parlamenta Enricom Vinicijem ter s predsednikoma komisije za zunanje zadeve Enriquejem Baronom Crespom in komisije za regionalno politiko Antonijem Gutierrezom Diazom je Breclj podpril predvsem predlog, da bi v Trstu osnovali »Observatorij za človekove in civilne pravice ter za pravice manjšin«. Devinsko-nabrežinski podžupan je v tej zvezi izrazil potrebo, da bi čim prej rešili tudi hude probleme, s katerimi se spopada slovenska manjšina v Italiji, v okviru prizadevanj za utrditev sožitja in sodelovanja na stičišču med romanskim in slovanskim svetom ob severnem Jadranu.

Breclj je uglednim predstavnikom Evropskega parlamenta izročil tudi spomenico, v kateri je podrobneje obrazložena zahteva po globalnem zaščitnem zakonu za slovensko manjšino v Italiji, kakor tudi zahteva po takšni volilni zakonodaji, ki bi Slovincem v Italiji zagotavljala neposredno zastopnost v izvoljenih telesih. Gre za probleme, ki so tudi predmet pogovorov med Italijo in Slovenijo okrog t.i. »nadgradnje« Osimskih sporazumov in ki bi jih morali reševati na osnovi skupnih evropskih kriterijev.

Bazovica

V nedeljo, 4. julija, bo med nami g. škof Lorenzo Bellomi, ki bo podelil zakrament sv. birmе skupini naše župnije, in sicer iz Peska in Bazovice. 25 otrok bo prejelo zakrament, ki jim bo v pomoč v preizkušnjah mladostne dobe.

PADRIČE

V ponedeljek, 5. julija, ob 20.30 bo krajevna skupnost praznovala god svojih župnijskih zavetnikov sv. Cirila in Metoda.

KOLONIJA V DRAGI

V torek, 6. julija, bo začetek letošnje kolonije SLOKAD v Dragi. Ob 16. uri bo tu zdravniški pregled, zato morajo biti točno ob tej uri vsi otroci prisotni.

Na razpolago je še nekaj mest za tiste, ki bi želeli vključiti se v te počitniške dneve.

Čestitke

V nedeljo, 4. julija, praznuje 45-letnico mašniškega posvečenja gospod Rudi Bogatec. Jubilaru čestitamo in želimo, da bi še mnogo zdravih in srečnih let deloval v božji službi.

Vsa župnijska skupnost

Duhovne vaje za žene in dekleta bodo tudi letos v domu duhovnih vaj »Le Beatitudini«. Začele se bodo v ponedeljek, 9. avgusta, ob 9. uri in se bodo končale v sredo, 11. avgusta, z večerjo. Vodil jih bo izkušeni dušni pastir in dober govornik g. Franc Krapež, župnik v Komnu. Vpisovanje se je že začelo pri gospodični Dori Kosovel (tel. 763406).

V podaljšku sezone svojih kulturnih večerov prireja Društvo slovenskih izobražencev v ponedeljek, 5. julija 1993, srečanje s pisateljem Zorkom Simičem. Večer bo v Peterlinovi dvorani, v ulici Donizetti, 3 z začetkom ob 20.30.

Pismo iz Črnomlja

Veseli smo, da smo v stiku z vami in da nam še naprej tako neutrudno pomagata pri naših težavah z oskrbo beguncev iz Bosne in Hercegovine. Povedati vam moramo, da je bil naš begunski center zaradi bližine meje določen za stalnega in da bomo v kratkem dobili še 400 beguncev. Želimo si, da nam bi še naprej pomagali pri oskrbi vseh, ki se zatekajo k nam po pomoč. Pri svojem delu vsak dan naletimo na številne težave, katerim nas peščica ljudi, ki za človeka v stiski žrtvujemo ves svoj prosti čas, velikokrat sami nismo kos.

Zaradi premajhnega prostora, v katerem delamo, ki je brez elektrike, vode, kurjave in skladišč, in zaradi vse večjega pomanjkanja, tako beguncev kot domačih ljudi, ki ostajajo brez služb, smo v letošnjem poletju prisiljeni v adaptacijo starega poslopja.

Moč pri našem delu nam daje tudi zavest povezanosti z vami, zato se vam za vse vaše delo in požrtvovalnost pri zbiranju hrane, obleke, obutve in sanitetnega materiala najlepše zahvaljujemo in se vam še v naprej toplo priporočamo.

Za vse, kar ste storili nam in našim beguncem, naj vam Bog dobro poplača!

Pismo iz Tokia

Kaj dela profesor-jezuit v Tokiu. Kaj delam na tako Daljnem Vzhodu. Vsak teden dva popoldneva razlagam filozofijo na naši tokijski univerzi, bolj natančno povedano: na njeni mednarodni sekciji, kjer je ves pouk v angleščini, in to zaradi slušateljev raznih dežel, ki japonščine ne obvladajo. Če me vprašate, ali je poučevanje tudi misijonsko delo, ti rade volje pritrdim. Prepričan sem — in to skušam dokazati v luči razumskega umevanja — da je možno dokazati božje bivanje z naravnim razumom, kar pomeni marsikateremu slušatelju (in tudi slušateljici) pravo razodetje. Čudil bi se, koliko ljudi je mnenja, da je uvid v božje bivanje posledica slepo ali čustveno sprejete vere. Po pouku se vrnem v predmestje, kjer živim že 32 let in kjer skušam pomagati zavetišču naše misijonske postaje. Ker predstavljamo zasebno socialno delo, nam

japonsko socialno ministrstvo pomaga le do neke mere, ostalo si moramo priskrbeti sami. Pouka proste dneve rabim za ustni, pismeni in telefonski stik z dobrotniki. Tudi v tem pogledu je čutili vpliv japonske kupčevalne konkurence: dokler sem z dobrotniki v stiku, se ne more zlahka vriniti v to razmerje kakšna druga oseba ali ustanova, da bi namesto mene prejemale denarno ali materialno pomoč. Mimogrede zbiram tudi rabljene obleke in oblačila, da jih delim potrebnim. Prosim, nikar mi v naslednjih dneh ne pošiljaj oblek: povprečnemu Japoncu bi bile prevelike. Po dosedanjih izkušnjah moram tudi odkloniti darove v obliki klobukov in čevljev: ne glav ne nog ni mogoče manjšati odnosno poljudno večati — tudi revni ljudje ostanejo ljudje... Če so med našimi dobrotniki duhovne pomoči potrebni, jih obiščem, seveda pod pogojem, da jim moj obisk ne gre na živce. Škoda, da ne moreš z menoj v to ali ono bogato hišo; čudil bi se, kako hitro se lesk zidov in veže spremeni v sence trpljenja! In kako je dober naš Gospod, ki po sv. obhajilu krepča tudi trpečega bogatina! Da ga nič ne more nadomestiti, lahko čutiš, ko obiščeš n.pr. kakšnega budista ali dobrega brezbožca — še tako iskreno sočutje jim ne more dati tega, kar daje eno samo sv. obhajilo. Dovolj sem se razpisal o sebi; upam, da daljava omili čisto osebne opazke.

P. Kos se iz Tokia vedno zahvaljuje vsem znanim in neznanim dobrotnikom japonskega misijona med ubogimi in gobavci.

Za vse moli, daruje sv. maše, pozdravlja.

Karmeličanke bodo zapustile taborišče v Oswiecinu

Taborišče Oswiecin (Auschwitz) je bilo taborišče, kjer so nacisti s plini umorili največje število judov in tudi drugih jetnikov. V taborišču je v krematorijih poginilo več kotri milijone judov.

Leta 1984 je poljska vlada dovolila, da so neko skladišče znotraj lagerja spremenili v samostan, v katerega so se vselile karmeličanke z namenom, da na tem kraju grozot molijo za vse žrtve in zadoščujejo za vse zločine. Toda judom po svetu ni bilo po volji, da na tem kraju njih največjega »holokavsta« živijo katoliške redovnice. Začeli so protestirati na vseh ravneh. Sedaj je sv. oče določil, da se redovnice preselijo v drug samostan zunaj taborišča. »Po volji Cerkve se ve sedaj morate preseliti v nek drug samostan zmeraj v Oswiecin«, je papež pisal prednici. Dal pa je redovnicam na izbiro, ali se vrnejo v svoj materni samostan ali se pa preselijo v novega. Od 14 redovnic sta se samo dve oglasili, da se hočeta preseliti v novi samostan, ostale pa da se želijo vrniti v svojo materno hišo.

Katoliški glas dobite v Sloveniji:

Ljubljana: na Mačkovi 6
Maribor: ul. V. Kraigerja 2
Nova Gorica: v cerkvi Kristusa Odrešenika

Praznik sv. Cirila in Metoda na Vejni

5. julija ob 16.30

V ponedeljek, 5. julija, prvi ponedeljek v mesecu, na praznik svetih bratov Cirila in Metoda, kot običajno sv. maša za edinost, vendar ne v Marijinem domu v Trstu, ampak pri oltarju svetih bratov na Vejni, kot priprava na Cirilmetodovo nedeljo, ki bo 11. julija ob 17.30 v istem svetišču na Vejni kot novomašno slavlje.

V ponedeljek, 5. julija, se bo sv. maša začela ob 16.30. Avtobus odpelje s trga Oberdan ob 15.30. Odhod z Vejne ob 18. uri.

Vabi ATM - Trst

Slovesnost ob dnevu Slovenske državnosti v Stuttgartu

Nedeljskega sončnega popoldneva, 27. junija 1993, se je v Esslingenu pri Stuttgartu zbralo k osrednji prireditvi v Baden Württembergu pod naslovom Kresni večer v počastitev 2. obletnice slovenske države veliko število rojakov iz Stuttgarta in okolice. Slovesnost so pričeli z bogoslužjem, nakar je sledil kulturni in zabavni del srečanja v dvorani.

Ob vstopu v lepo okrašen prostor, primeren našemu srečanju ob največjem prazniku, po katerem so hrepeneli številni slovenski rodovi, so vsi obiskovalci dobili slovensko zastavico na svežem lipovem listu.

Državna himna v izvedbi pevskega zbora Domači zvon iz Stuttgarta je naznanila pričetek kulturnega programa. Borbo slovenskega naroda in čeri, ki so delno še pred našo mlado državo, je orisal predsednik KD Slovenija Stuttgart. Skladba Chopina, zaigrana na klavirju, je lepo poživila spored. Mladinski orkester naše katoliške skupnosti je izrazil simbolično našo ljubezen do domovine s Slakovo melodijo Mamici ter dodal še venček narodnih melodij. Nastop

mladih muzikantov je ogrel navzoče, da so mu močno zaploskali. Sledil je odlomek iz Cankarjeve črtice Naše veliko jutro, nato pa dve deklamaciji z domovinsko mislijo. Sledil je nastop mladinske folklorne skupine SKUD Triglav, ki je navdušil mlado in staro v dvorani.

Po kulturnem sporedu je sledil družabni del srečanja in za poskočne melodije so poskrbeli Slovenski muzikantje iz Sindelfingena. Prosto voljni prispevki udeležencev so nas prijetno presenetili, saj je bil čisti dobiček od obojega namenjen 3-letnemu srčnemu bolniku, Mitju Kočvarju iz Radeč pri Zidanem Mostu za nujno operacijo v Švici.

To je bila ena najlepših prireditev slovenskih skupnosti različnih nazorov in interesov na tem področju.

Prireditve je organiziralo in koordiniralo KD Slovenija Stuttgart ob sodelovanju SKUD Triglav iz Stuttgarta, moškega zbora Domačega zvona, Slovenskih muzikantov iz Sindelfingena in dopolnilnih šol.

Tovrstni slovenski pomladi med našimi izseljenci želimo vsi lepo bodočnost.

DAROVI

E.F. daruje za zdravje: za Marijin dom pri Sv. Ivanu 50.000; za begunce iz Bosne 50.000 lir (skupaj 100.000 lir).

Za cerkev v Ricmanjih: Kristjan Kocjančič, Boljunc 45.000; Marčela Vatovac, Ricmanje 50.000 lir.

Za cerkev v Logu: Pepca Žuljan, Log 50.000 lir.

Za Pastirčka: Damijan Podveršič z družino skromen šopek na grob g. Ljubke Bratuž, moje nekdanje učiteljice 50.000 lir.

Za goriške svetoivanske strežnike: druž. Franc Podveršič v spomin »tete« Marije Semolič 50.000 lir.

Za lačne otroke: prvoobhajanci z Vrha 306.000; birmanci iz Rupe in Peči 195.000; N.N. 20.000 lir.

Ob 3. obletnici smrti dragega Romana brat in sestri za Dom srečanja na Višarjah 25.000 in za Sv. Goro 25.000 lir (skupaj 50.000 lir).

Za popravilo cerkve na Kontovelu: g. Ivanka Kobal 100.000 lir.

Za slov. misijonarje: N.N. 100.000 lir.

Za novi tabernakelj in opremo v cerkvi na Vrhu: Marija Lavrenčič 50.000; sovojenjski gospe ob krašenju za 1. sv. obhajilo 100.000; N.N. 100.000 lir.

Za misijon p. Kosa: Papka Škerlavaj in Berta Vremeca, v spomin na Ivanko Sosič in Karla Grgiča 60.000 lir.

Za Slovensko Karitas: N.N. (v trgovini Fortunato) 100.000 lir.

Za lačne po svetu: Marija Trinko 50.000 lir.

Za Marijin dom v Rojanu: družina Žagar v spomin na brata Edvarda 50.000 lir.

Za misijone: Žena Anica in hčerka Bruna darujeta ob imendanu pokojnega Ivana Cijana 100.000, Pina Peschiani 50.000, Marija Trinko 50.000 lir.

Radio Trst A

Spored od 4. do 10. julija 1993

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 8.30 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: »Sara, mala princeska« - I. del. 11.00 Vladimir Jurc-Boris Kobal: »Lahko noč, gospod...« - radijske zgodbe iz našega vsakdana. 11.45 Vera in naš čas. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Mala scena: »Ob srebrni reki«. 15.30 Z naših prireditev. 17.00 Fran Žižek: »Goldoni«.

Ponedeljek: 8.10 Jugoslavija po letu 1945. 8.55 20 minut z... 9.15 Otroški knjižni sejem. 9.35 Operetna glasba. 11.30 Ivan Tavčar: »Cvetje v jeseni«. 12.00 Po južnoameriških vrhovih. 12.20 Revival. 12.40 Akademski pevski zbor France Prešeren iz Kranja vodi Tomaž Faganel. 12.50 Orkestralna glasba. 13.30 Znaš ta zadnjo? 14.10 Filmi na ekranih. 15.00 Poletni mozaik.

Torek: 8.10 Zvočna ropotarnica. 9.15 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele. 9.45 Glasbene novosti. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Ivan Tavčar: »Cvetje v jeseni«. 12.00 Fokus. 12.20 Made in Italy. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Na počitnice. 14.40 Potpuri. 15.00 Poletni mozaik. 17.10 Klasični album: teden Johannesa Brahmsa. 18.00 Vladimir Jurc-Boris Kobal: »Lahko noč, gospod...«.

Sreda: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 9.15 Dermoflash. 9.30 Revival. 10.10 Koncert. 11.35 Ivan Tavčar: »Cvetje v jeseni«. 12.00 Primorske mavrice. 12.20 Potpuri. 12.40 Oktet Vrtnica iz Nove Gorice; umetniški vodja Alenka Saksida. 13.30 Za smeh in dobro voljo. 14.10 Bardo 1992. 15.00 Poletni mozaik.

Četrtek: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 9.15 Muzeji v naši deželi. 9.35 Revival. 10.10 Koncert v repertabski cerkvi. 11.30 Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. 12.00 Vojna je obrt, kruta in egoistična. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Filmska srečanja. 15.00 Poletni mozaik.

Petek: 8.10 Duh časa in čar odra v spominih Jožeta Babiča. 9.15 Poti, zanimivosti in lepote naše dežele. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. 12.00 Razglednice iz Srednje Amerike. 12.40 Mešani zbor Milan Pertot iz Barkovelj vodi Aleksandra Pertot. 13.20 Števerjan '93. 14.10 Na počitnice. - Made in Italy. 15.00 Poletni mozaik. 17.10 Klasični album: teden Johannesa Brahmsa. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 9.15 Otroški kotichek. 9.35 Poletne melodije. 10.10 Stereofonski koncert. 11.30 Lev Nikolajevič Tolstoj: »Vojna in mir«. 12.00 Za črte, za bogove nad oblaki. 12.30 Revival. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Z naših prireditev. 15.30 Živeti zdravo. 16.00 Bile so stezice... 16.15 Glasba za vse okuse. 17.10 Klasični album: teden Johannesa Brahmsa. 18.00 Mala scena: »Ob srebrni reki«. 18.35 Vabilo na ples.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949.

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:
Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga - Cooperativa:
Goriška Mohorjeva

Riva Piazzutta, 18 - Gorica - P.I. 0048090318

Tiska: Tiskarna Budin v Gorici

Letna naročnina: Italija 50.000
inozemstvo 70.000
zračna pošta 95.000

Oglasi: za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 1000 lir, k temu dodati 19% IVA